

KBabel Euskaraketako KBabel Itzulpengintza tresnaren Tutoretza

Egilea: Iñaki Larrañaga Murgoitio

Gipuzkoako Foru Aldundia
www.gipuzkoa.net

www.euskalgnu.org
Iñaki Larrañaga Murgotio
(dooteo@euskalgnu.org)

www.zundan.com
(dooteo@zundan.com)

Aurkezpena

Sarrera

GNU/Linux sistema eragilean ia programa guztien jatorrizko hizkuntza Inglesa izan ohi da. Programatzaileek ordea, nolabait esatearren, beraiek sortutako programetan beste hainbat hizkuntza erabiltzeko gaitasuna eskeintzen dute, eta ondorioz ordenagailu bakar batetan zenbait erabiltzailek programa hauek bakoitza hobekien aritzen den hizkuntzan erabil ditzake.

Erabiltzaileek nahi duten hizkuntzan erabiltzeko programak hizkuntza horietara itzuli beharra dago. Itzulpen lanak egiteko hainbat tresna daude. Tutoretza honetan itzulpenak nola egiten diren azalduko da, bere oinarria eta zein tresna erakutsiz gain azken hauetariko batetan murgilduko da: KBabel.

Itzulpenak egiteko programatzailea zer izan beharrik ez dago, nahikoa da Inglesa eta itzuli nahi den hizkuntza (Euskara adibidez) jakitea.

Egunen batetan norbaitek GNU/Linux-eko programa bat itzultzeko burutazio bikaina etortzen bazaio (berdin dio parranda baten osteko bixamonarekin badago ere) lehendabizi urrats batzuek eman beharko lituzke:

1. Programaren sortzaileei galdetu ea hau nahi den hizkuntzara itzultzen norbait ari al den.
2. Baiezko erantzunean ziurrenik itzultzailearen (pertsonek edo talde bat izan daiteke) helbide elektronikoa jaso ohi da. Itzultzaileekin harremanetan jarri laguntzarik behar al duten galdetuz.
3. Programa horren itzulpenerako nahiko lagun egonez gero, beste programa baten itzulpena egitea eskertzekoa izango litzateke.
4. Hau itzultzen inor ez bada ari, softlibrea@euskalgnu.org edo itzulpena@euskalgnu.org bezalako zerrendatan laguntza eske mezu bat bidaltzea ere komenigarria da. Horrela, itzulpen lanetan laguntzeko beste norbait ere prest ager daiteke ;)
5. Behin itzulpena egiteko ardura hartzen denean programaren azken garaketaren bertsioa eskuratu.

Aholkua: programaketa arloan ezer ez jakinez gero, komenigarria izango litzateke programaren exekutablea eta jatorrizko kodea ordenagailuan ezartzea. Honela, programaren exekutablea ezarrita dagoela ez dauka beronen konpilaketa¹ lana burutu beharrik. Tutoretza honetan ikusi ahal izango den bezala, behin programa itzulitakoan, ezarrita dagoen programak itzulitakoa erabiltzeko gaitasuna dauka. Miraria gertatu ote? Ez, ez... teknologia besterik ez da.

¹Konpilaketa lana zera izaten da, programaren jatorriko kodetik exekutablara bihurtzea.

6. Programa hori itzulita dagoela, eta bere exekutablean ahal den itzulpen akats gehienak zuzendu ondoren, itzultakoa programaren sortzaileei bidaltzea besterik ez da egin behar. Horrela, edozein erabiltzailek Internet-etik jeitsi eta goxatzeko aukera eskeiniz. Afari bat edo beste ere antola daiteke hau ospatzeko.

Era laburrean azaldu den hau erakutsiko da tutoretza honetan. Gauzak nola antolatzen diren eta abar ikasteko tutoretza hau irakurtzea aholkatzen da. Tutoretza hau ahalik eta irakurterazekoa izatea espero da.

Oharra: Tutoretza honetan agertzen diren zenbait irudi moztuta agertzen dira, zeren eta zabalegiak baitira orrialdeetan sarzeco.

On dagizula!

PO fitxategiak

po eskuratzen

Itzulpena egitea nahi duen batek programa horren jatorrizko kodea jeistea komeni da, nahiz eta gero bertatik pare bat fitxategi besterik ez erabili. Taldeko itzulpen lan bat den egoeran taldekide batek eduki dezake jatorrizko kodea, eta beste taldekideei itzuli nahi diren fitxategiak bana diezaieke.

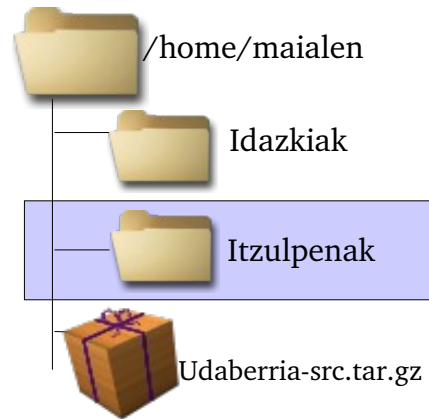
Adibidez, irudikatu une batez **Udaberria** izeneko programa bat itzultzea nahi dela. Hori dela eta Udaberria programa garatzen duten Internet-eko gunetik jeitsi, bai exekutablea bai jatorrizko kodea.

Erabiltzailearen etxean, bere direktorioan, Itzulpenak izeneko direktorio bat sortu, kotsola batetan ondorengo agindua landuko litzateke:

```
[maialen@localhost maialen]$ mkdir Itzulpenak
[maialen@localhost maialen]$
```

Berton kokatu:

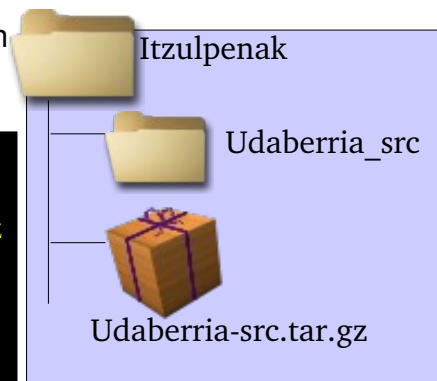
```
[maialen@localhost maialen]$ cd Itzulpenak
[maialen@localhost Itzulpenak]$
```


Aurreko lauki beltzeko irudietan kotsola batetik landutako urratsak agertzen dira, Nautilus edo Konqueror bezalako edozein fitxategi kudeatzaile ere erabil daiteke.

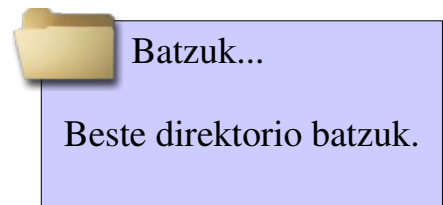
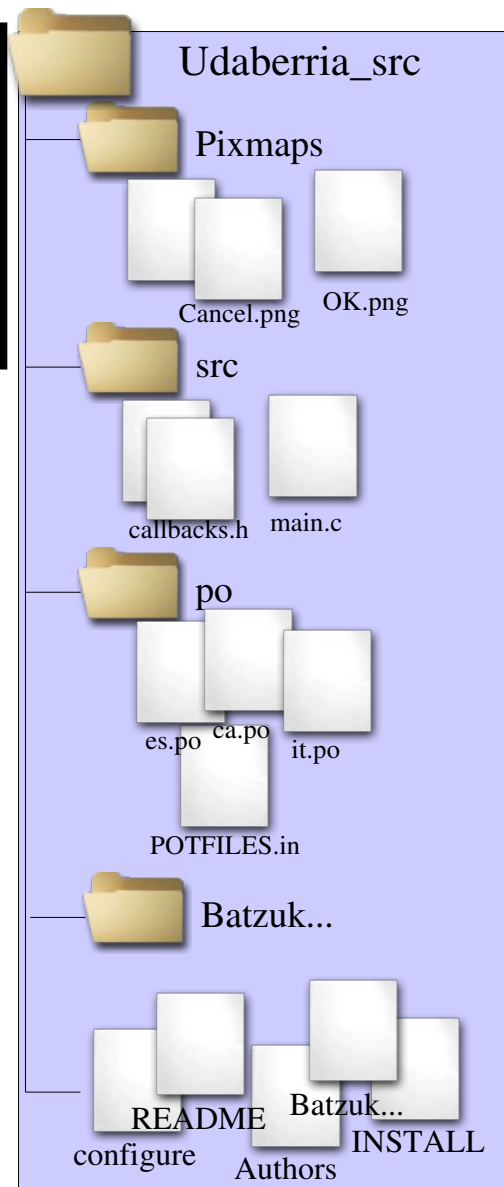
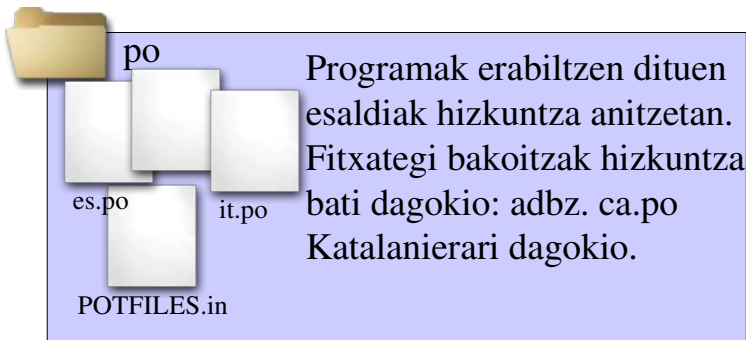
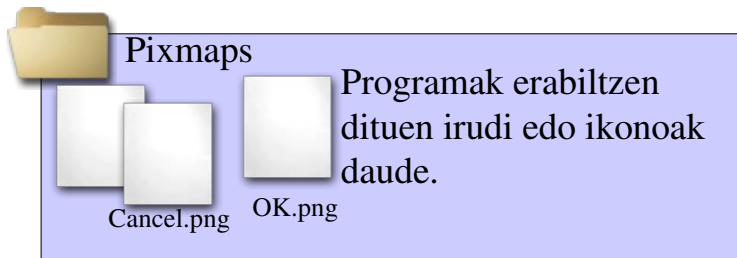
Itzulpenak direktorioan kokatuta, jeisti den programaren jatorrizko kodea bertara higitu eta deskonprimitu:

```
[maialen@localhost Itzulpenak]$ mv ../Udaberria-src.tar.gz ./
[maialen@localhost Itzulpenak]$ tar -zxvf Udaberria-src.tar.gz
[maialen@localhost Itzulpenak]$ ls
Udaberria_src      Udaberria-src.tar.gz
[maialen@localhost Itzulpenak]$
```


Deskonprimitu ondoren, Itzulpenak direktorio barruan **Udaberria-src** direktorioa aurkituko da. **Udaberria-src** direktorioan sartu:

```
[maialen@localhost Itzulpenak]$ cd Udaberria_src
[maialen@localhost Udaberria_src]$ ls
Pixmaps  Authors      README
src      Batzuk...
po       configure
Batzuk  INSTALL
[maialen@localhost Udaberria_src]$
```


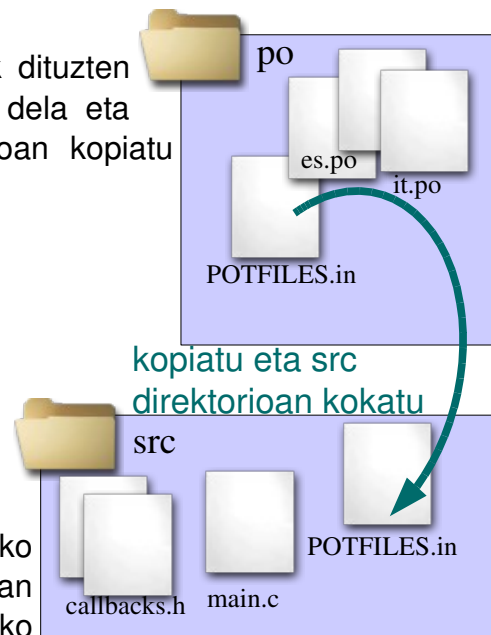
Itzultzaileek landu beharreko fitxategiak **po** direktoriopean aurkitzen dira. Bertan, hainbat hizkuntzatarra itzultitako esaldiak dituzten fitxategiak aurki daiteke. Fitxategien izena ISO baten kodeetan oinarrituta daude, esate baterako: **es** Gaztelera edo Española, **ca** Katalaniera, **it** Italiara, **fr** Frantzesara eta Euskararentzat **eu** kodeak (izenak) erabiltzen dira.

Itzulpenarekin hasi aurretik gauzatxo batzuk prestatu behar dira. Norbaitek honen zergatia galdetu dezakeenez, honi buruzko erantzuna botako da:

- Programak eduki dezakeen **eu.po** fitxategia (non euskaratutako esaldiak edukiko dituen) apurtxu bat zaharkituta egon daiteke. Programak beti garatzen joaten direnez, esaldi berriak edukiko dituzte, eta baliteke eu.po fitxategiak esaldi hauen berri ez edukitzea. Eguneraketa horiek burutzeko aurrenik jatorrizko esaldi berriak gehitu behar zaizkio.

POTFILES.in fitxategiak itzuli beharreko esaldiak dituzten jatorrizko kodedun fitxategien zerrenda dauka. Hori dela eta **POTFILES.in** fitxategia **Udaberria_src/src** direktorioan kopia behar da, eta ondoren bertan kokatu.

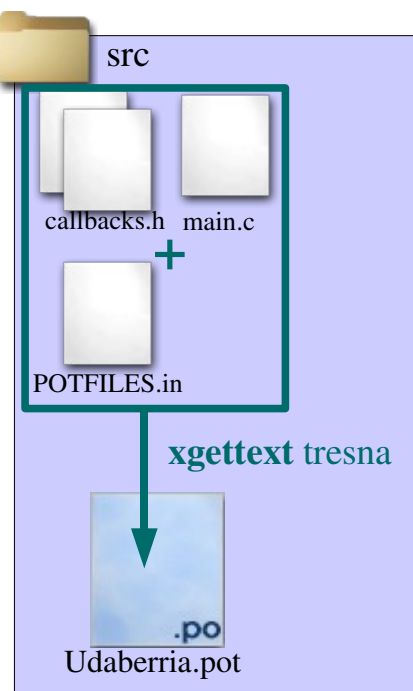
```
Udaberria_src/po$ cp Potfiles.in ../src/
Udaberria_src/po$ cd ../src/
Udaberria_src/src$
```


Jatorrizko kodedun fitxategietatik jatorrizko hizkuntzeko esaldiak jaso eta fitxategi berri batetan kokatu behar dira. Horretarako **GNU gettext** izeneko tresna bat erabiliko da. Oso gaineratik azalduta, **GNU²** taldeak sortutako **gettext** programa sortak jatorrizko kodedun esaldiak jaso, aurrez itzulita dauden esaldiekin bateraketa edo eguneraketa egin, eta behin esaldiak erabat itzulita daudela, **Udaberria** bezalako programek itzulitzako esaldiak erabiltzeko prestaketa edo bihurketa lana egiten du.

GNU gettext-en zeregina gaineratik ikusi ondoren, aurrez esan bezala, jatorrizko esaldiak jaso eta fitxategi batetan kokatu:

```
Udaberria_src/src$ xgettext \
    --default-domain=Udaberria \
    --add-comments --keyword=_ \
    --files-from=Potfiles.in
Udaberria_src/src$
```


- *Oharra: aurreko aginduan agertzen den "xgettext \" azken ikur hori, '\', lerro jauzi bat dagoelako idazten da. Lerro jauzirik ez balego idatzi beharrik ez litzateke egongo.*

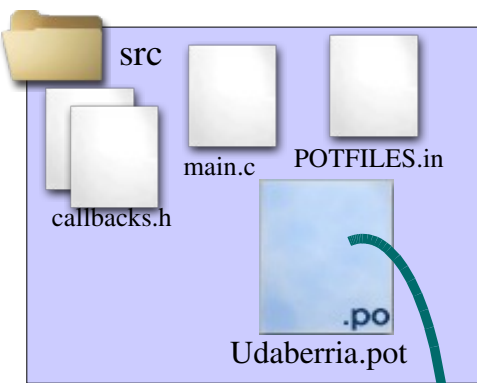
Erabili den **xgettext³** aginduaren eraginez **Udaberria.pot** fitxategia sortu da.

² GNU taldeak software askea sortzen duen talde bat da. Bere web gunea <http://www.gnu.org> da.

³ **xgettext** agindua GNU **gettext** programa sortakoa da.

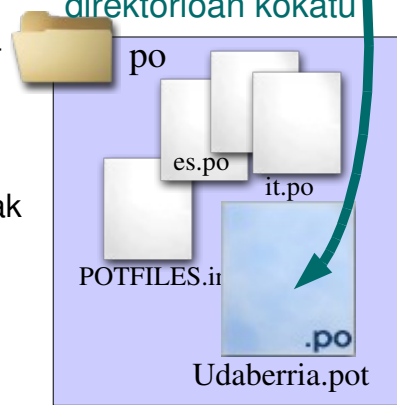
Udaberria_src/src direktorioan **Udaberria.pot** lortutakoan hau **po** direktorioan kopiatu, eta bertan kokatu:

```
Udaberria_src/src$ cp Udaberria.pot ../po/
Udaberria_src/src$ cd ../po
Udaberria_src/po$
```


kopiatu eta po direktorioan kokatu

Fitxategi honen edukina era multzokatu batetan antolatua dago. Multzoak honela zatikatzen dira:


```
#: src/buffer.C:323
msgid "Couldn't set the layout for "
msgstr ""

#: src/buffer.C:325
msgid "one paragraph"
msgstr ""

#: src/buffer.C:328
msgid " paragraphs"
msgstr ""

#. if the textclass wasn't loaded properly
#. we need to either substitute another
#. or stop loading the file.
```

Udaberria.pot fitxategia

ikurrarekin hasten diren lerroak iruzkinak edo oharrak dira. Oroar, multzoko esaldia zein fitxategitako lerrotan aurkitzen diren zehazten dute. Bestelako iruzkin motak ere eduki ditzakete.

msgid hitzarekin hasten diren lerroak jatorrizko hizkuntzako esaldiak dauzkate. Esaldiak hainbat lerrotan zatikatuak egon daiteke, geroxeago ikus ahal izango den bezala.

msgstr hitzarekin hasten direnak itzuli nahi den hizkuntzako esaldiak dauzkate. Esaldiok ere hainbat lerrotan bana daiteke.

Udaberria.pot fitxategiak, **pot** motako fitxategi guztiek bezala, itzultako esaldirik ez dute edukitzen, jatorrizko kodeetatik zuzenean jasotako esaldiak bakarrik. Hori dela eta, pot erako fitxategien msgstr zatietako komilardean ez da ezer agertzen. **pot** fitxategiak **po** fitxategien berdinak dira, baina itzuli beharreko hizkuntzako esaldirik gabe, **po** fitxategietan idazten dira itzultako esaldiak.

eu.po fitxategiak, lehenago edo beranduago sortua izango dena, Udaberria programaren euskaratutako esaldiak edukiko ditu **msgstr** sailean.

po direktorioan kokatuakoa, bertan **eu.po** izeneko fitxategia al dagoen begiratu behar da. Bi egoera ezberdin egon daiteke: eu.po

```
#: src/buffer.C:323
msgid "Couldn't set the layout for "
msgstr "Aurkezpena honentzako ezin ezarri "
```

```
#: src/buffer.C:325
msgid "one paragraph"
msgstr "parrafo bat"
```

```
#: src/buffer.C:328
msgid " paragraphs"
msgstr "parrafoak"
```

```
#. if the textclass wasn't loaded properly
#. we need to either substitute another
#. or stop loading the file.
#. I can substitute but I don't see how I can
```

eu.po fitxategia

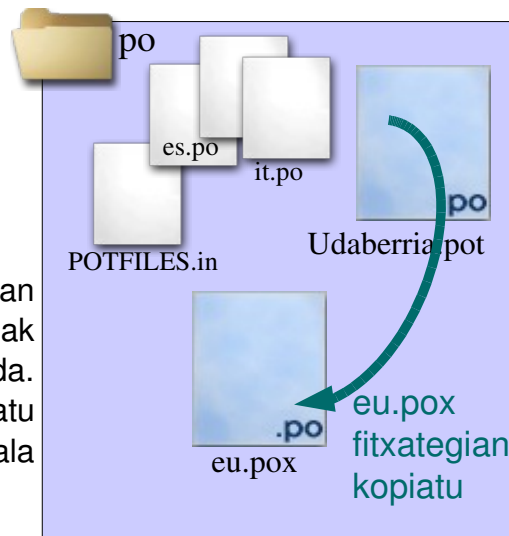
egotea edo ez, eta ondorioz bide bat edo bestea jorratu beharko da.

eu.po fitxategirik ez dago

Direktorio orretan **eu.po** fitxategirik ez aurkituz gero **Udaberria.pot** fitxategia **eu.pox**-n kopiatu behar da.

```
Udaberria_src/po$ cp Udaberria.pot eu.pox
Udaberria_src/po$
```

pox erako fitxategiak itzulpen lanak dirauen bitartean erabiltzen dira, aldibateko fitxategiak dira. Itzulketa lanak amaitutakoan eu.po bezala kopiatuta izango bait da. Nahi izanez gero, hasieratik **eu.po** izenarekin kopiatu daiteke, baina egokiagoa izan ohi da **eu.pox** bezala uztea.

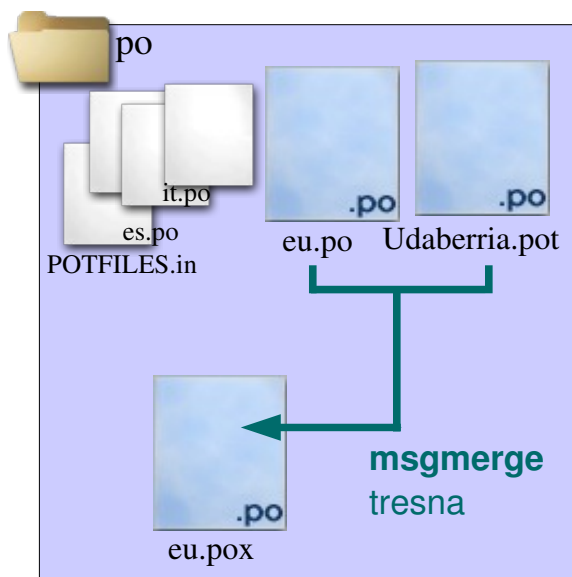

eu.po fitxategia badago

Direktorioan **eu.po** fitxategia aurkitzen bada aurrez **Udaberria** programaren esaldietariko batzuk euskaratuak izan direla esanahi du. Orain, programaren azken bertsioiko esaldiekin eguneratu beharko da. Hots, **Udaberria** bere azken bertsioan jatorrizko esaldi gehiago eduki ditzake, edo beste zenbait esaldi ezabatuak eduki eta haiei dagokien euskaratutakoak zaharkituak egon. Eguneraketa egiterakoan euskaratutako esaldi batzuk zaharkituak bezala ezarriko dira, eta jatorrizko esaldi berriak gehituko dira.

Eguneraketa hau egiteko **GNU gettext**-eko tresna bat erabiliko da: **msgmerge**. Eguneraketa egiterakoan, emaitza **eu.pox** izeneko fitxategian gordeko dira. Itzulpen lanak **eu.pox** fitxategipean landuko dira.

```
Udaberria_src/po$ msgmerge eu.po \
                    Udaberria.pot -o eu.pox
Udaberria_src/po$ ls
ca.po      eu.po      POTFILES.in
es.po      eu.pox     Udaberria.pot
it.po
Udaberria_src/po$
```


Zein argitatzailerekin itzuli

Orain **eu.pox** fitxategian egingo dira itzulpen lanak. Horretarako nahi den testu argitzaile (editatzaile) erabil daiteke: Emacs, Vi, Gvim, Gedit, nano, pico ; Edo bestela itzulpenarako prestatuta dauden tresnetariko bat: Gtranslator edo KBabel.

Proiektu hau **KBabel** tresnari buruzkoa denez, honen ezaugarriak azalduko dira tutoretza honetan.

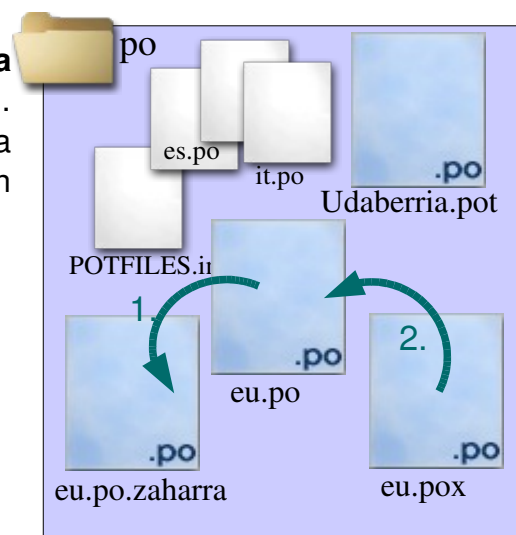

KBabel itzulpengintzarako tresnaren ezaugarriak eta nola erabiltzen den geroxeago azalduko da. Oraingoz **po** fitxategien itzulpenen urratsekin jarraituko da.

Beraz, behin **eu.pox** fitxategia erabat itzulita dagoenean (esan bezala, geroxeago azalduko da nola itzuli **KBabel**-ekin) **Udaberria** programak itzulitzakoa erabil dezan urrats batzuek landu behar dira.

Direktorioan dagoen **eu.po** fitxategia **eu.po.zaharra** izenekora bihurtuko da, babeseko kopia bat, (irudiko 1. urratsa). Horrela **eu.pox** fitxategia **eu.po** izango da (irudiko 2. urratsa), eta noiz bait anka sartzerik egiten bada, eu-ren oinarria **eu.po.zaharra** izango da:

```
Udaberria_src/po$ mv eu.po eu.po.zaharra
Udaberria_src/po$ cp eu.pox eu.po
Udaberria_src/po$
```

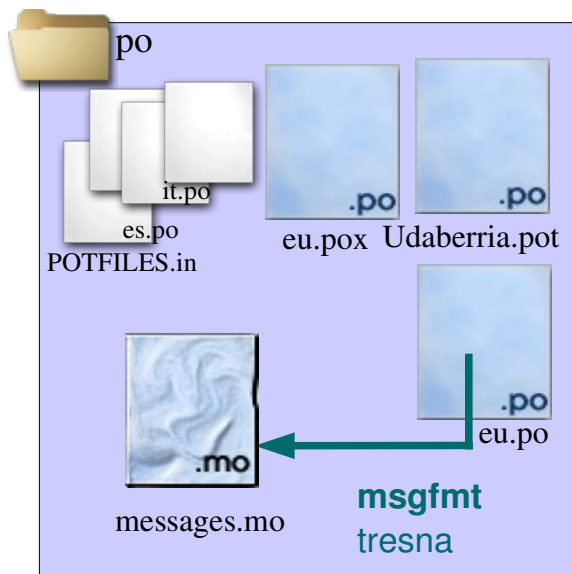

po kode bitarrean (mo)

Udaberria programak itzulitako esaldiak erabil ditzan, **eu.po** fitxategia, testu erakoa, fitxategi berezi batetan bihurtu behar da, bitar kodeduna. **Udaberria** abiatzen ari dela bihurtu berri den fitxategi hori esaldiak erabiltzaileari aurkezteko erabiliko baitu.

```
Udaberria_src/po$ msgfmt -c --strict \  
--statistics eu.po  
Udaberria_src/po$
```

Aurreko agindu horrek, **GNU gettext**-eko tresna den **msgfmt**-ek, akatsik ez aurkitzean **messages.mo** izeneko fitxategi bat sortuko luke. Fitxategi honek aurrez **eu.po** fitxategian dauden itzulitako esaldiak dauzka, baina testu laua eran eduki beharrean bitar kode eran dauzka.

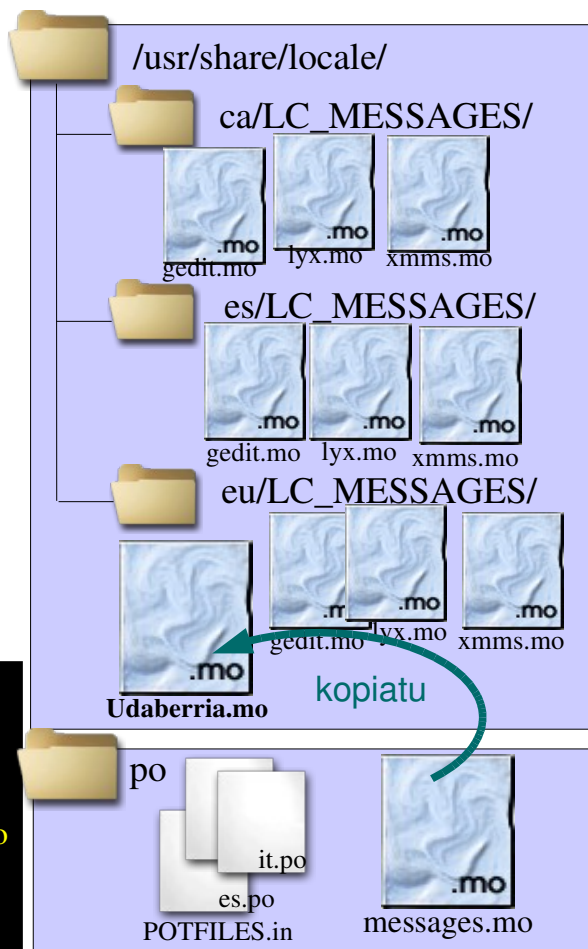

Hizkuntza bat erabiltzeko programek direktorio batzuetatik esaldien irakurketa lantzen dute. Direktorioak **/usr/share/locale** direktorioan aurkitzen dira, eta hizkuntzen arabera sailkatzen dira: Katalan hizkuntzarentzako **ca** barruko **LC_MESSAGES** -en aurkitzen dira programentzako mezuak; Gaztelarentzako **es/LC_MESSAGES**-pean; Euskararentzako berriz **eu/LC_MESSAGES**-en aurkitzen dira.

Adibidez, **gedit** programa abiatzen ari dela, euskarazko mezuak kaleratu behar baditu **eu/LC_MESSAGES** direktorioko **gedit.mo** fitxategitik irakurriko ditu mezu edo esaldiak.

Beraz, **Udaberria** programak bere mezuak euskara hizkuntzean kaleratu ditzan, **messages.mo** fitxategia **eu/LC_MESSAGES** direktorioan **Udaberria.mo** bezala kopiatu beharko du supererabiltzaileak⁴.

```
Udaberria_src/po$ su  
Password:  
Udaberria_src/po# cp messages.mo \  
/usr/share/locale/eu/LC_MESSAGES/Udaberria.mo  
Udaberria_src/po# exit  
Udaberria_src/po$
```


4 Erabiltzaile arrunt batek direktorio horietan idazteko baimenik ez du izaten, eta beraz supererabiltzaileak soilik egin

Itzulpen Memoriak

Itzulpen lanetan aritzen den edonork jakingo du zer diren Itzulpen Memoriak, eta ez badaki hobe zer diren eta nola erabiltzen diren ikastea ;)

Itzulpen Memoriak, aurrez beste programa bat hizkuntza batetara itzultzerakoan sortzen diren jatorrizko eta itzulitako esaldien multzoak dira. Programa horren jatorrizko hizkuntza Inglesa dela irudikatu. Beraz, ingleseko esaldi bakoitzak, gutxigorabehera, bere euskarazko esaldia edukiko luke, multzo bat osatuz. Itzultzaile batek burutiriko itzulpena dagokion itzulpen enpresari diola suposatu: programaren euskaratutako esaldia, alegia. Jatorrizko eta itzulitako esaldi multzoek Itzulpen Memoria osatzen dute, eta enpresak daukan Itzulpen Memoria itzultzaileak bidalitakoarekin eguneratzen du.

Itzultzaile honek, bere oporren ondoren, beste programa bat euskaratzen hasten denean, hutsetik hasi beharrean aurrez itzulitako esaldiak (Itzulpen Memoriak) ahalik eta gehien erabiltzen saiatzen da, eta horrela lana aurreztuz gain, itzulketa bateratu bat egiteko gai da. Bestalde, Itzulpen Memoria itzultzaileen artean banatzerakoan, itzultzaile batek une batetan jatorrizko esaldi bat egokiago nola itzul daiteken jakiteko erabil dezake.

GNU/Linux sistemako Itzulpen Memoriak hainbat po fitxategi osatzen dute. Horregatik, KBabel erabili aurretik hauek eskuratzea komeni da.

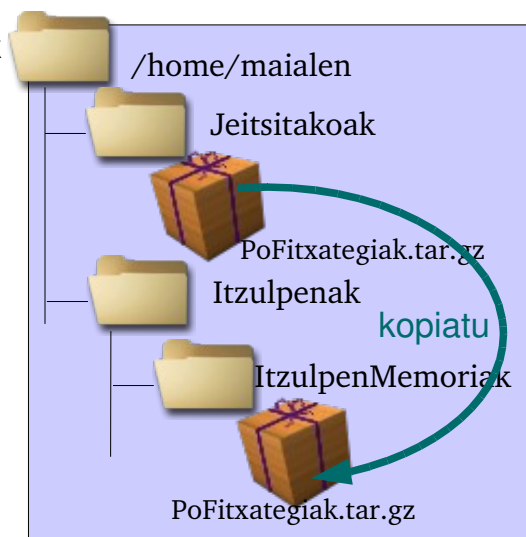
po fitxategi bakoitza banan-bana Internet-etik jeisten ibili beharrean

egokiagoa da **po** fitxategi sortak dituen konprimitutako fitxategi bat jeistea⁵ (irudian **PoFitxategiak.tar.gz** izenarekin agertzen da).

PoFitxategiak.tar.gz erabiltzailearen **Jeitsitakoak** direktoriopera jeitsi bada, hau **ItzulpenMemoriak** direktorioan kopiatu eta deskonprimitzea komenigarria da. Honela, lortzen joaten den itzulpen memorien fitxategi guztiak **ItzulpenMemoriak** bezalako direktorio bakar batetan antolatuta egongo baitira.

```
Itzulpenak$ mkdir ItzulpenMemoriak
Itzulpenak$ cp ../Jeitsitakoak/PoFitxategiak.tar.gz
                ItzulpenMemoriak/
Itzulpenak$
```


ditzake horrelako lanak.

5 **Euskalgnu** elkartearen www.euskalgnu.org/azpihtmlleu/proiektuak/po.tgz helbidean aurki daiteke.

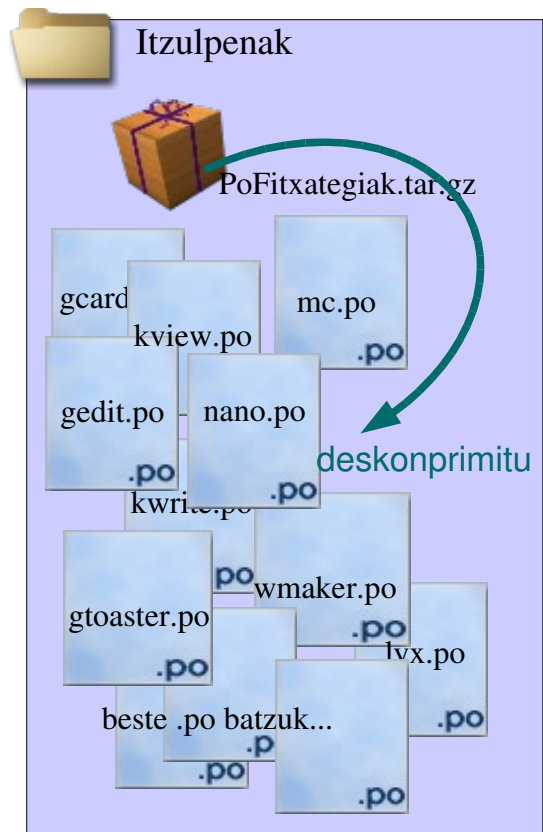
PoFitxategiak.tar.gz fitxategia **ItzulpenMemoria** direktorioan kopiatu ondoren deskonprimitu egin behar da:

```
Itzulpenak$ tar -zxvf PoFitxategiak.tar.gz
gedit
kwriter
(...)
Itzulpenak$
```

Hau deskonprimitu ondoren **KBabel** tresna erabiltzeari ekingo zaio.

KBabel erabiltzeko Itzulpen Memoriak edukitzea ez da beharrezkoa, baina bai komenigarria. Erabitzailak (itzultzaileak) erabakiko du Itzulpen Memoriak eduki edo ez.

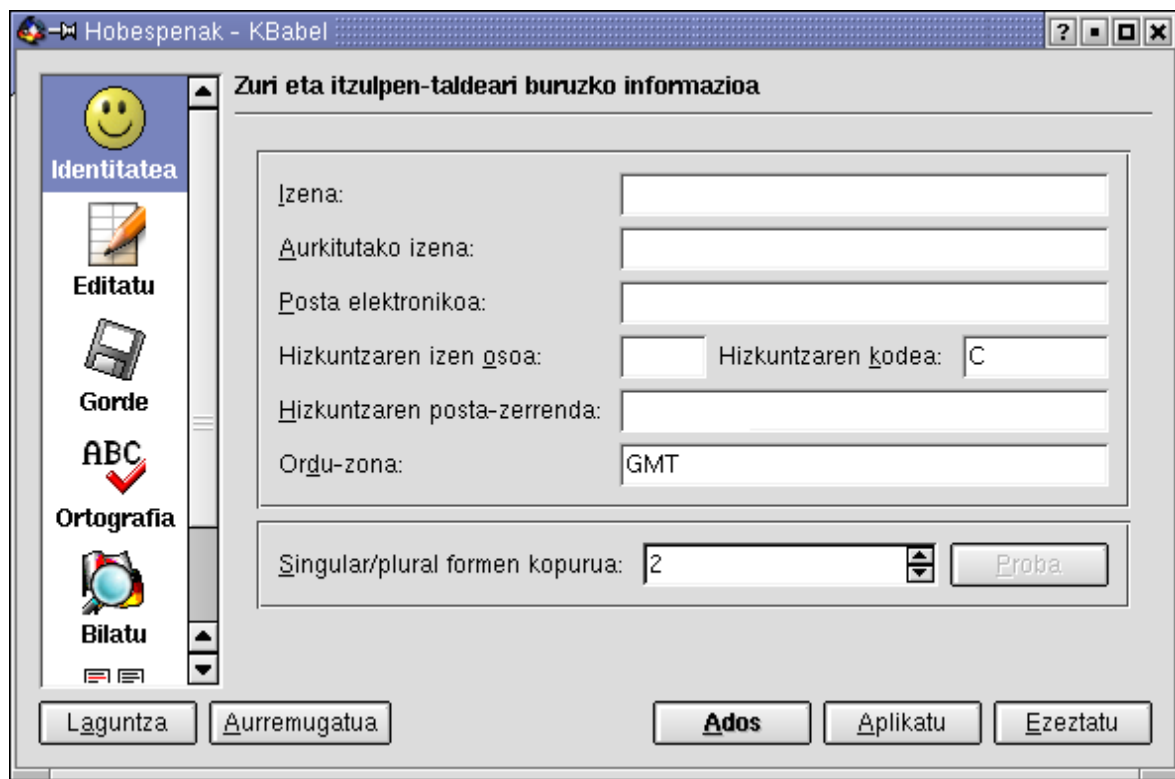
Gerta daiteke baita ere Itzulpen Memoririk gabe **KBabel** erabiltzen hastea, eta zenbait egun, aste edo hilabete beranduago Itzulpen Memoriak ezartzea. Egoera horretan, geroxeago ikus ahal izango den bezala, **KBabel** egokitu eta hauek erabiltzeko gaitasuna izango du.

KBabel erabiltzen

KBabel-en sarrerako egokitaketak

Erabiltzaile bate lehen aldiz KBabel programa abiarazten duenean ondorengo irudietako leihoak aurkeztuko zaizkio. Leiho hauek erabiltzaileak bere hobespenak egokitzeko dira.

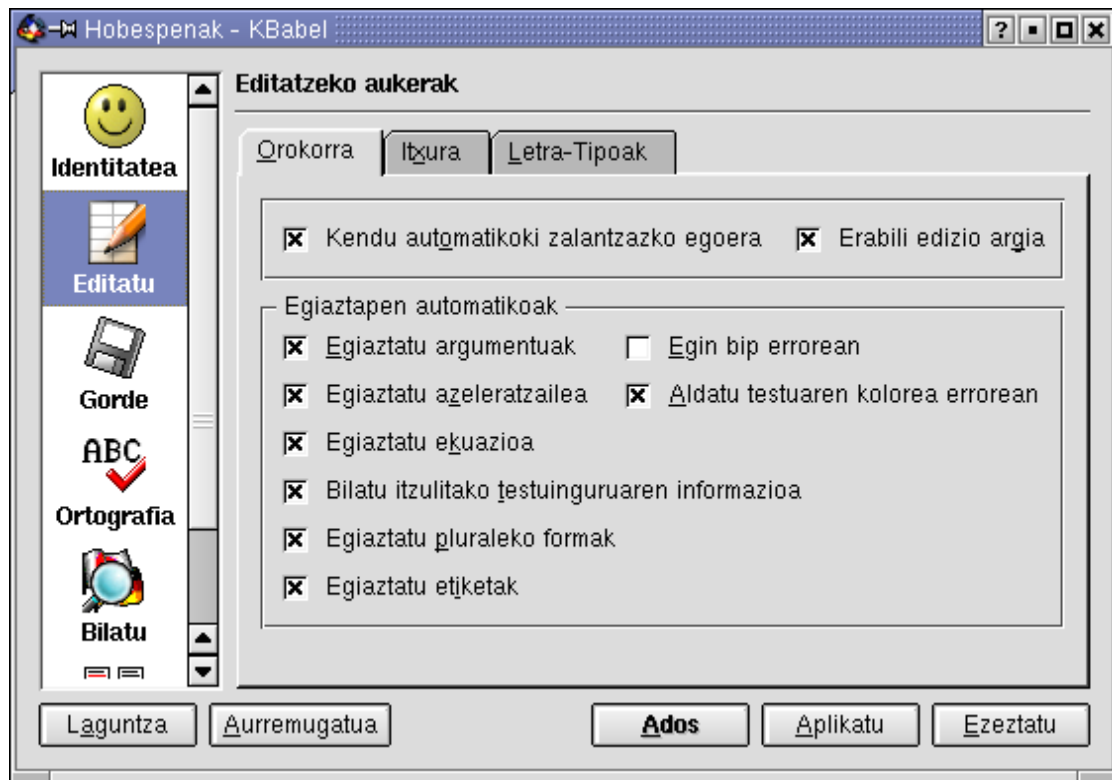

'Identitatea' atalean, itzulpen lana egin behar duenaren izen-abizenak, bere posta elektronikoaren helbidea eta itzulpen taldearen posta zerrendagatik galdetzen du.

Izena:	Maialen Azkue Larrañaga		
Aurkitutako izena:			
Posta elektronikoa:	maialen@zundan.com		
Hizkuntzaren izen osoa:	basque	Hizkuntzaren kodea:	eu
Hizkuntzaren posta-zerrenda:	itzulpena@euskalgnu.org		
Ordu-zona:	GMT		

Hor idazten diren erabiltzailearen datuak po fitxategien barruan sartua izango da, horrela itzulpen lanak nork egin duen jakin daiteke, eta bere lan onagatik zoriondu!

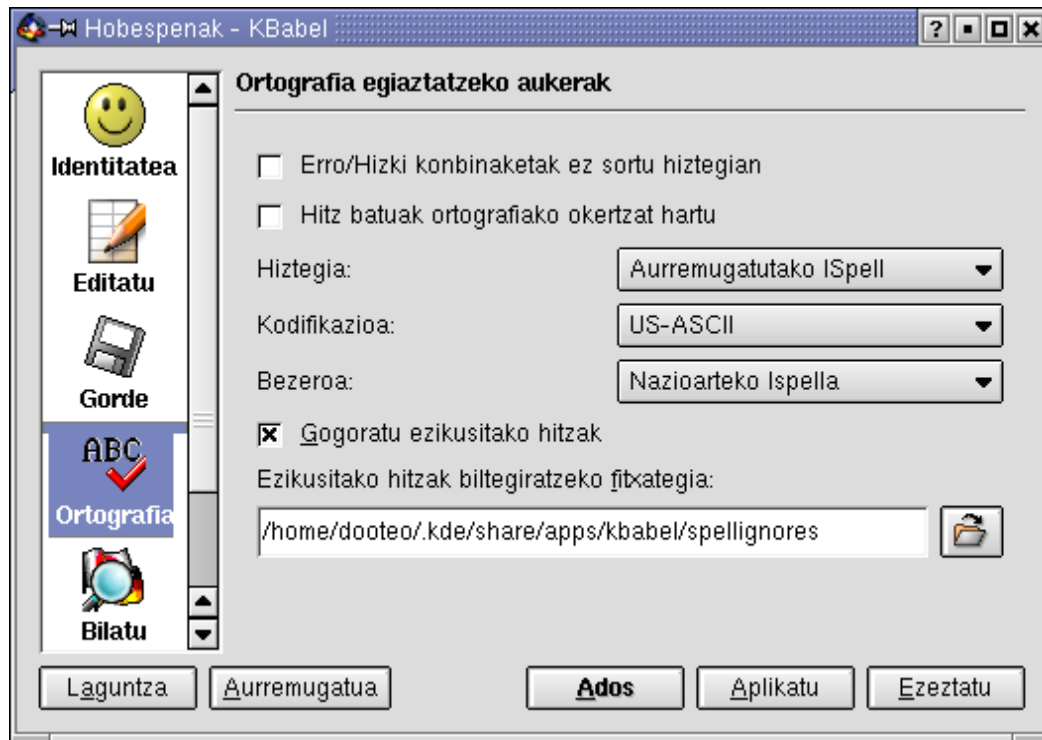
'Editatu' aukeran po fitxategiak argitaratzeko ezaugarri batzuk zehaz daitekeen arren ezarrita dauden jatorrizkoekin jarraitzea nahikoa izan ohi da.

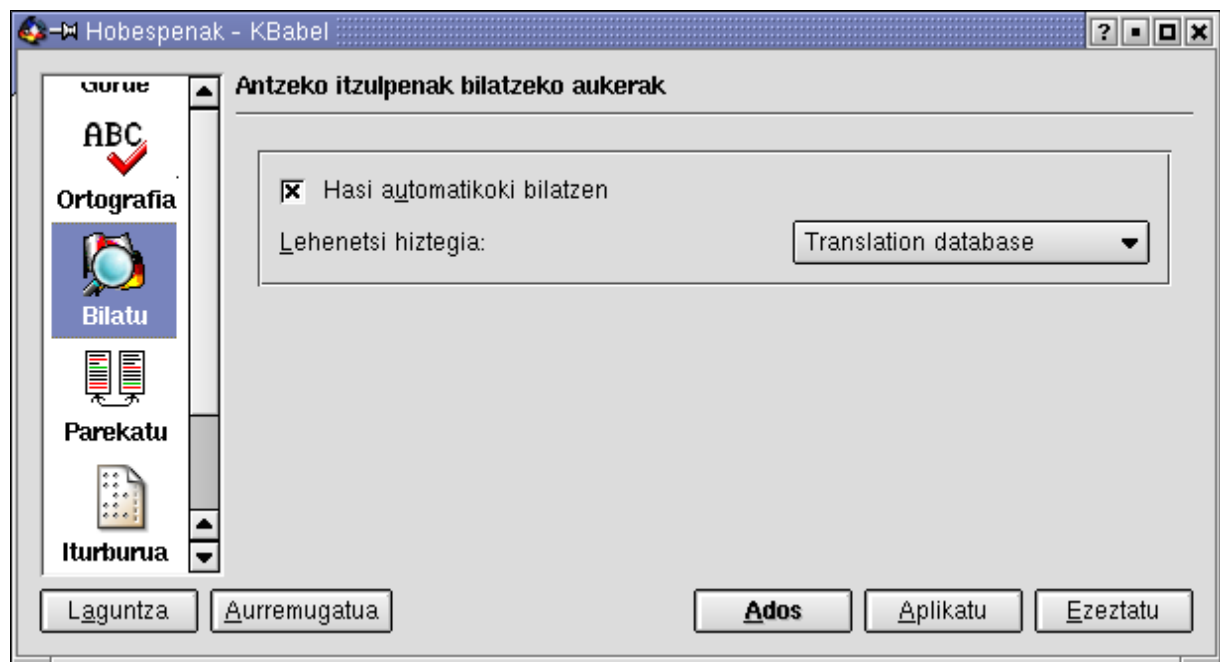
'Gorde' aukerako ezaugarriak oroar ongi egon ohi dira. Hori bai, Euskara hizkuntzarentzako 'kodeketa' ("encoding") atalean **UTF-8** erakoa izan behar du.

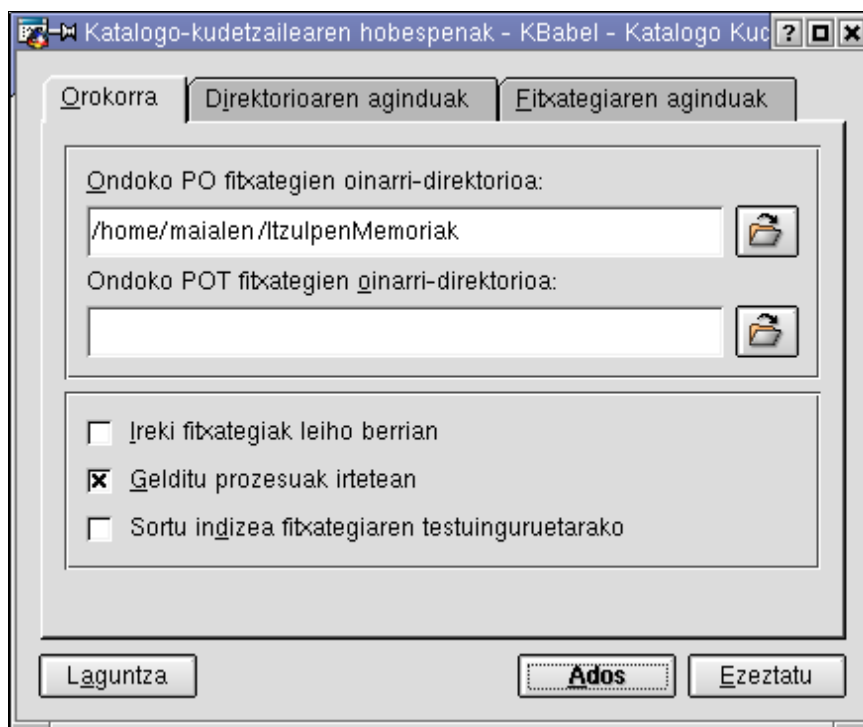
'Ortografia' atalean zein hiztegi edo zuzentzaile erabiliko den zehazten da. Gaur egun ordea GNU/Linux-entzako zuzentzaile ortografikorik ez dagoenez, leiho hau alde batetara uzten da.

'Bilatu' arloan zein lekuan egin behar duen bilaketa zehazten da. Oraingoz dagoen bezala utzi. Geroago azalduko da nola zehazten den, bai?

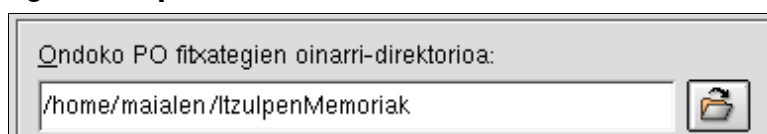

Kbabel 0.95 bertsioan “Katalogo-kudeatzailea” aukera agertzen zen arren, 1.1 bertsioan ez da Kbabel barruan ageri. Hau ezartzeko bai Kbabel-etik deituz bai zuzenean “catalogmanager” (katalogo-kudeatzailea benetazko izena) abiatu dezakezu. Ondoren, “Katalogo-kudeatzailea” programako “Konfigurazioa -> Katalogo-kudeatzailearen hobespenak” menu eta aukera hautatuz egokitu ahal izango duzu.

Hobespen honetan Itzulpen Memoriak osatzen duten **po** fitxategiak zein direktorioean aurkitzen diren zehazten da.

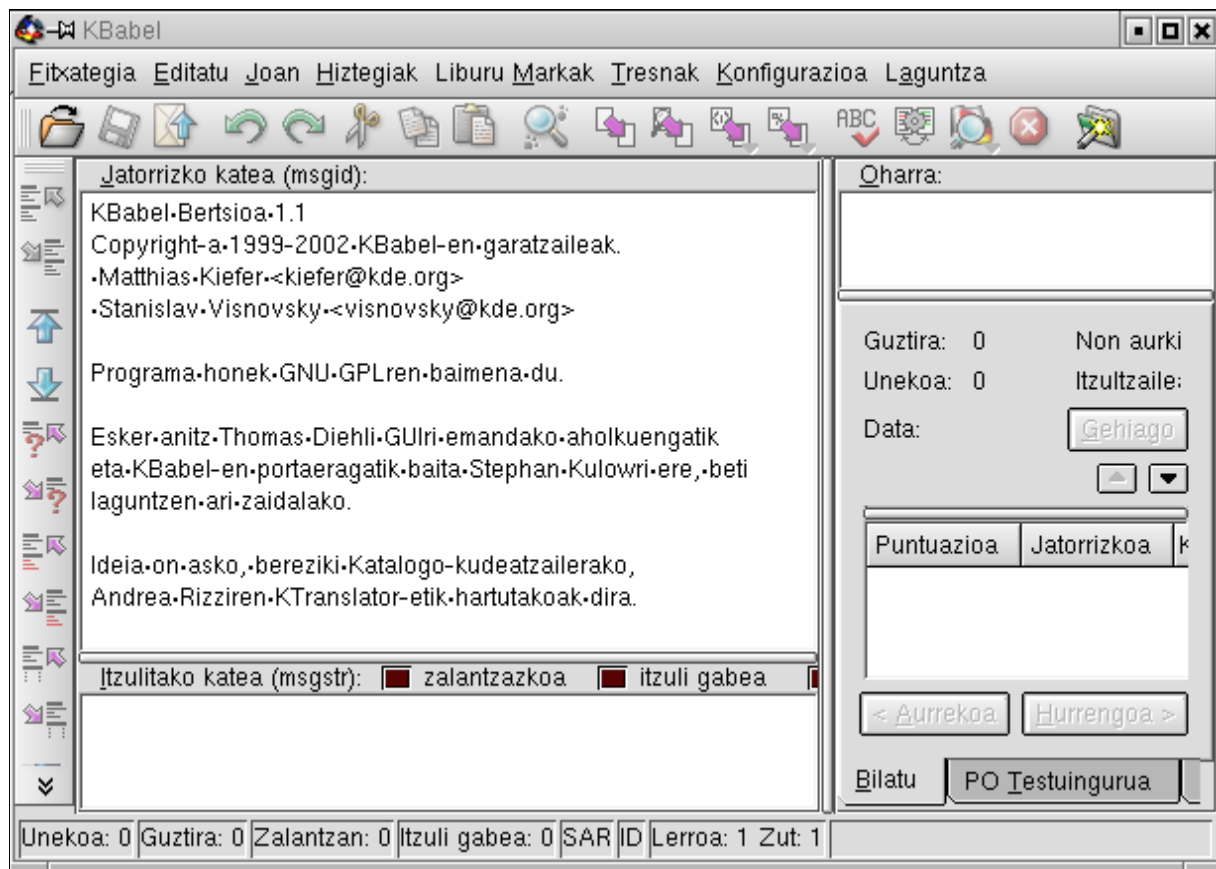
Adibidearekin jarraituz, **po** fitxategiak **ItzulpenMemoriak** direktorioan aurkitzen direnez sistemako errotik hasi (/) eta ibilbide osoa idazten da, irudian ikus daiteken bezala.

Kbabel-ek beste zenbait hobespeneko aukerak eskeintzen ditu, baina tutoretza hau gehiegi ez luzatzeagatik ez dira aipatuak izango.

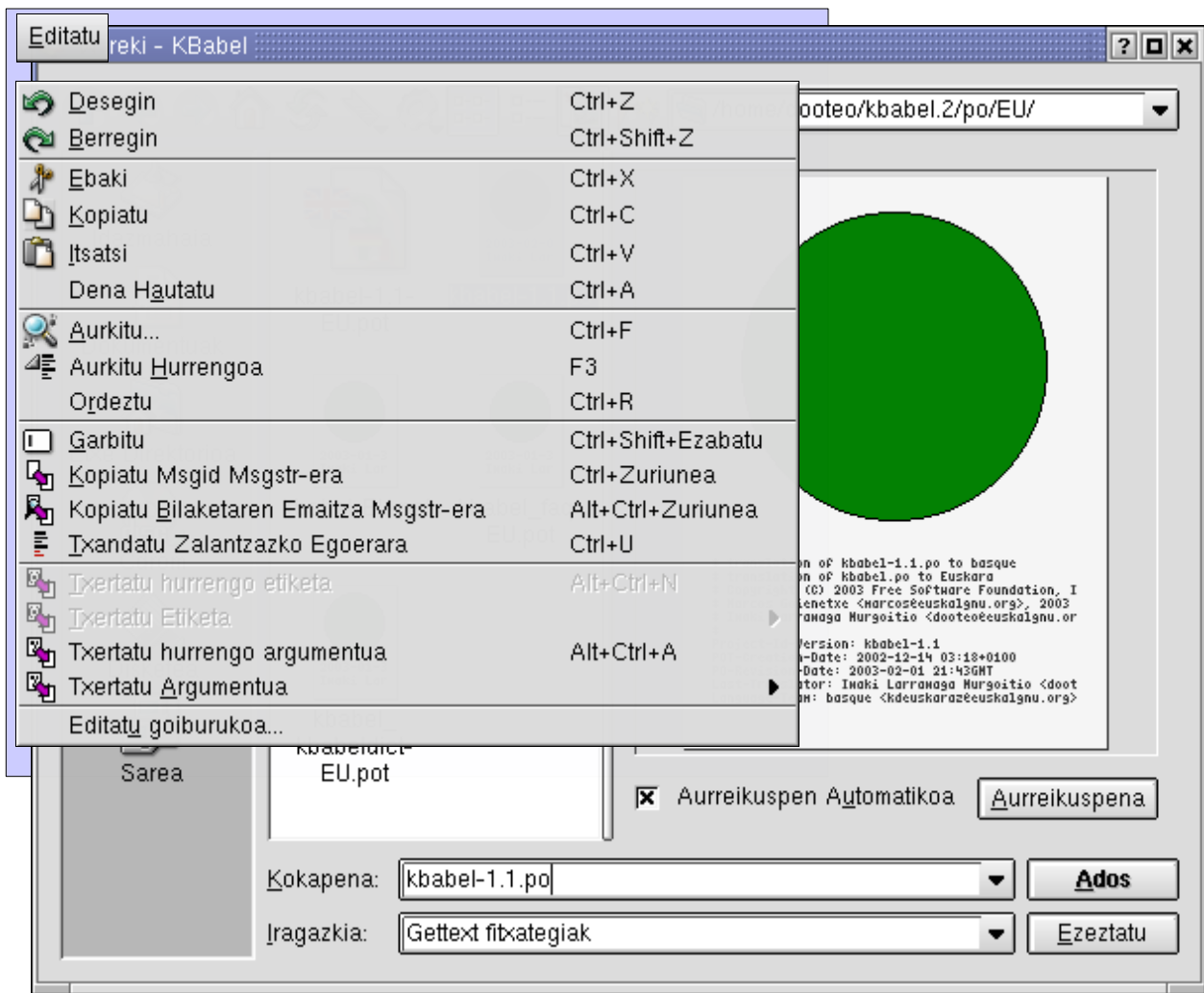
KBabel-en menuak

KBabel-en hasierako ezaugarriak ezarri edo egokitu ondoren programa nagusia plazaratzen da.

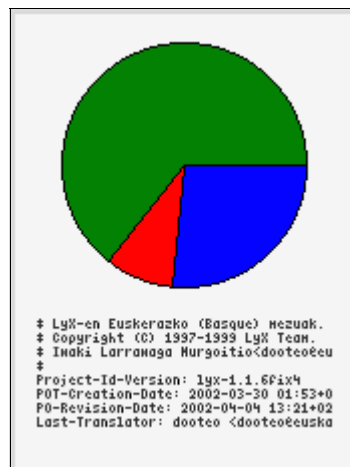

eu.pox bezalako fitxategia irekitzeko 'ireki' botoia zaztatu. Udaberria_src/po direktorioan kokatu eta bertatik eu.pox hautatu. Hasieran eu.pox ez da agertuko, baina nahikoa da "Iragazkia"-n *.pox idaztea. Hurrengo orrialdean agertzen zaizu fitxategia haukeratzeko erabiltzen den leihoa.

*Aholkua: **eu.pox** erabili beharrean zuzenean **eu.po** lantzea nahi bada, komenigarria litzateke **eu.po**-ren kopia bat egitea, adibidez **eu.po.old** bezala. Erabiltzaile bakoitzak bere burua antolatzen ikasi beharko luke.*

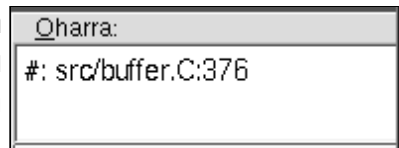

Direktorioko fitxategi bat hautatzerakoan (aurreko irudian **eu.po**) itzulita, itzuligabe eta zalantzazko zenbat esaldi dauden zehazten duen grafiko bat azaltzen da. Borobil horren orlegi zatiak itzultako kopurua, gorriak itzuligabekoak eta urdinak zalantzazko esaldiak adierazten dute.

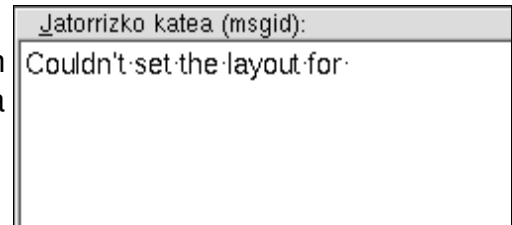

KBabel programaren leihoak, **po** fitxategien bezala, hiru zati nagusi ditu:

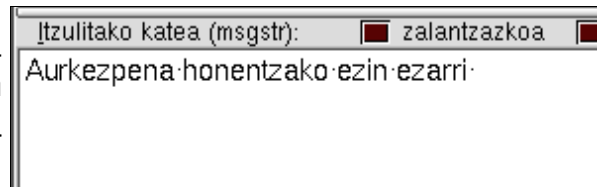
1. Esaldia zein jatorrizko kdoeko fitxategiko lerrotan agertzen den iruzkina (edo 'oharra') eduki ohi du. Gogoratu bestelako iruzkinak ere eduki ditzakela. Txoko honetan itzultzaileak bere iruzkinak ere idatz ditzake. Hori bai, derrigorrez lerro bakoitzaren hasieran # ikurra idatzi beharko du. Bestela akats bat sortuko bait luke.

2. Jatorriko hizkuntzan idatzitako esaldia azaltzen duen leihotxo. Lauki horretan agertzen den esaldia irakurtetakoa da, eta bertan ezin da ezer idatzi.

3. Itzulketa egiteko leihotxo. Jatorrizko esaldia txoko honetan itzultzen denez hemen itzultzaileak idazteko aukera dauka. Bestela nola egin itzulpen lanak, ezta?


```
#: src/buffer.C:323
msgid "Couldn't set the layout for "
msgstr "Aurkezpena honentzako ezin ezarri "

#: src/buffer.C:325
msgid "one paragraph"
msgstr "parrafo bat"

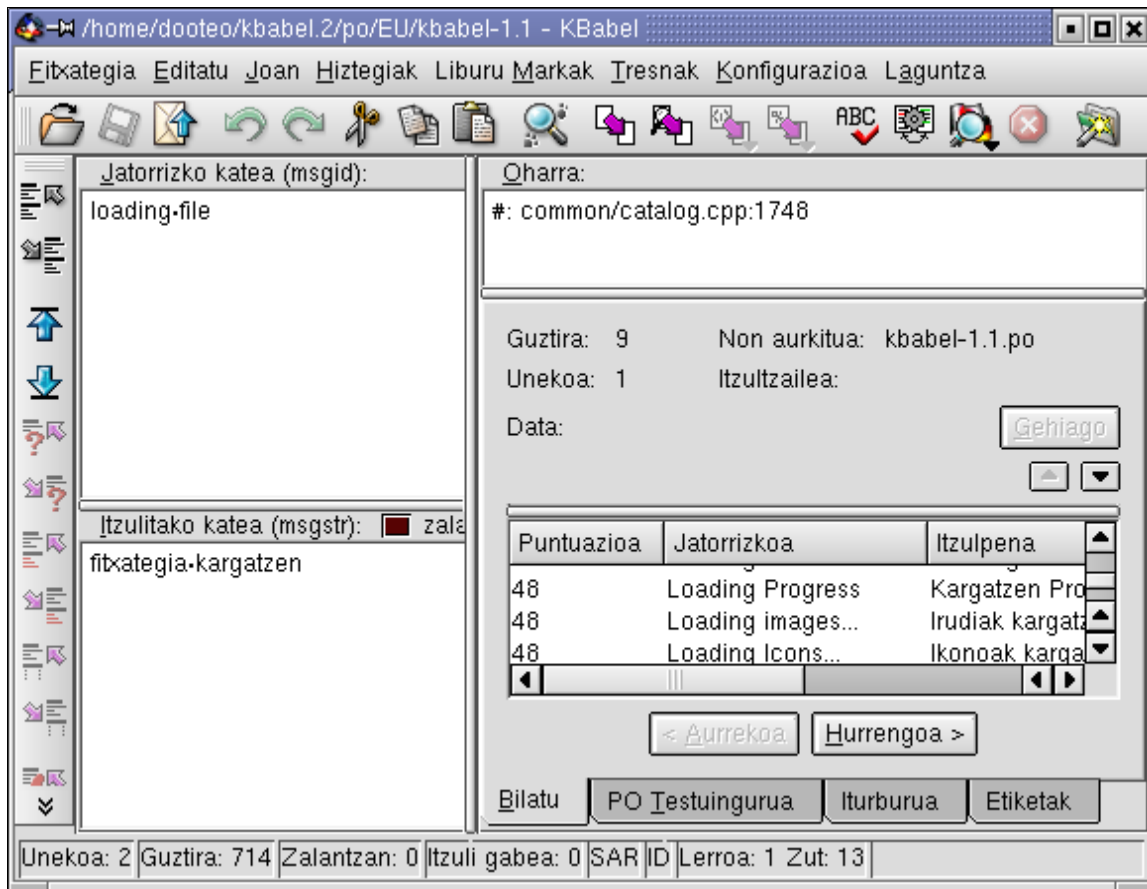
#: src/buffer.C:328
msgid "paragraphs"
msgstr "parrafoak"

#. if the textclass wasn't loaded properly
#. we need to either substitute another
#. or stop loading the file.
#. I can substitute but I don't see how I can
```

eu.po fitxategia

eu.po fitxategiari berriro begiratzen bazaio, antzeman daiteke, aurrez esan bezala, **KBabel** programaren zati nagusiak eta fitxategiarenak oso era berdintsu batetan antolatua daudela.

Orain datorren irudia **KBabel**-en leiho nagusia da, eta aurrez azaldutako hiru zati edo txoko nagusiak non kokatzen diren ikus daiteke.

Fitxategia Editatu Joan Hiztegiak Liburu Markak Tresnak Konfigurazioa Laguntza

KBabel-en menu nagusia da, eta bertotik beste azpimenu guztiak zabaltzen dira:

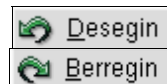

aldaketa guztiak galtzen dira.

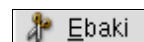
Fitxategia menuko aukera garrantzitsuenak:

- **Ireki...** po fitxategi bat ireki.
- **Azkena ireki** aurrez lantzen ihardun den fitxategi bat ireki. Aurrez landutako en zerrrenda bat erakusten du.
- **Gorde** itzultzen ari den po fitxategia gorde.
- **Gorde honela...** itzultzen ari den po fitxategia beste izen batekin gorde.
- **Itzuli** itzultzen ari den po fitxategiaren azken gordeketako berreskuratu, eta orain dagoenaren

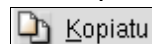
Editatu menuan agertzen diren agindu batzuk hauek dira:
Azken aginduaren eragina desegin du.

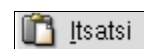
Desegin den azken eragina berrerragiten du.

Esaldi edo hautatutakoa moztu edo ebakitzen du, eta memorian kopiatuta gelditzen da.

Hautatutako testu zatia memorian kopiatzen du.

Memorian kopiatuta dagoena itsasten du.

Dena Hautatu Testu guztia hautatzen du.

Aurkitu... **po** fitxategian zehaztutako hitza bilatzen du.

Aurkitu Hurrengoa **po** fitxategiko bilaketan aurkitutako hurrengo agerraldira joaten da.

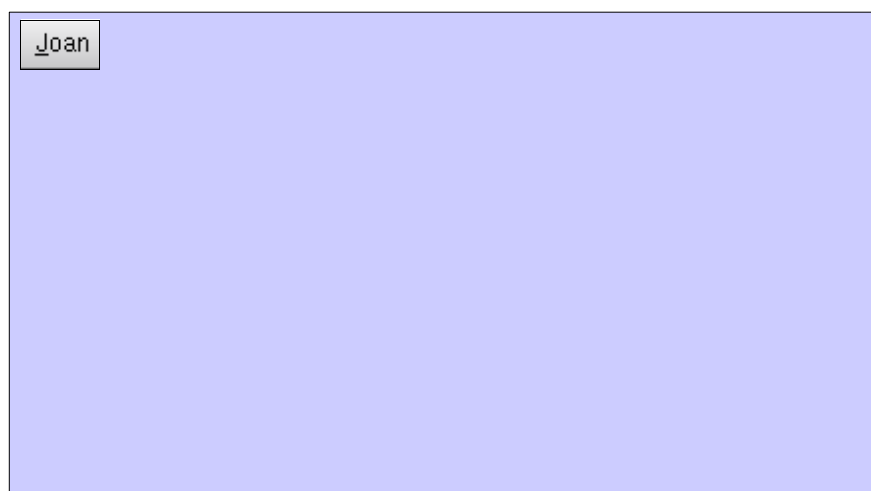
Ordeztu **po** fitxategian aurkitutako hitza zehaztutako beste bategatik ordezkutzen du.

Kopiatu Msgid Msgstr-era Jatorrizko hizkuntzako esaldia itzulpeneko esaldian kopiatzen du.

Kopiatu Bilaketaren Emaiza Msgstr-era Itzulpen Memorian egin den bilaketaren aurkikuntza itzulpeneko beharreko esaldian ordezkutzen du.

Gaineko irudian (tresnabarra) ikus daitekeenez, **Editatu** menuko zenbait agindu ere agertzen dira.

Joan menupean agertzen diren aginduak **po** fitxategietako esaldietan gora eta behera higitzeko erabiltzen dira.

 Aurrekoa	OrriaGo
 Hurrengoa	OrriaBe
 Joan...	Ctrl+G
 Lehenengo sarrera	Alt+Ctrl+Etxea
 Azkenen sarrera	Alt+Ctrl+Bukaera
 Aurreko Zalantzazkoa edo Itzuli Gabea	Ctrl+Shift+OrriaGo
 Hurrengo Zalantzazkoa edo Itzuli Gabea	Ctrl+Shift+OrriaBe
 Aurreko Zalantzazkoa	Ctrl+OrriaGo
 Hurrengo Zalantzazkoa	Ctrl+OrriaBe
 Aurreko Itzuli Gabea	Alt+OrriaGo
 Hurrengo Itzuli Gabea	Alt+OrriaBe
 Aurreko Errorea	Shift+OrriaGo
 Hurrengo Errorea	Shift+OrriaBe
 Atzera	Alt+Ezkerrera
 Aurrera	Alt+Eskuinera

 Aurrekoa

Aurreko esaldira joaten da.

 Hurrengoa

Ondorengo esaldira joaten da.

 Joan...

po fitxategiko zehazten den esaldira (zenbatgarrena) joaten da.

 Lehenengo sarrera **po** fitxategiko lehen esaldira (sarrera) jauzitzen da.

 Azkenen sarrera **po** fitxategiko azken esaldi edo sarrerararaino doa.

 Aurreko Zalantzazkoa edo Itzuli Gabea Aurreko itzuligabeko edo zalantzazko esaldira jauzi.

 Hurrengo Zalantzazkoa edo Itzuli Gabea Ondorengo itzuligabeko edo zalantzazko esaldira jauzi.

 Aurreko Zalantzazkoa Aurreko zalantzazko esaldira jauzi.

 Hurrengo Zalantzazkoa Ondorengo zalantzazko esaldira jauzi.

 Aurreko Itzuli Gabea Aurreko itzuligabeko esaldira jauzi.

 Hurrengo Itzuli Gabea Ondorengo itzuligabeko esaldira jauzi.

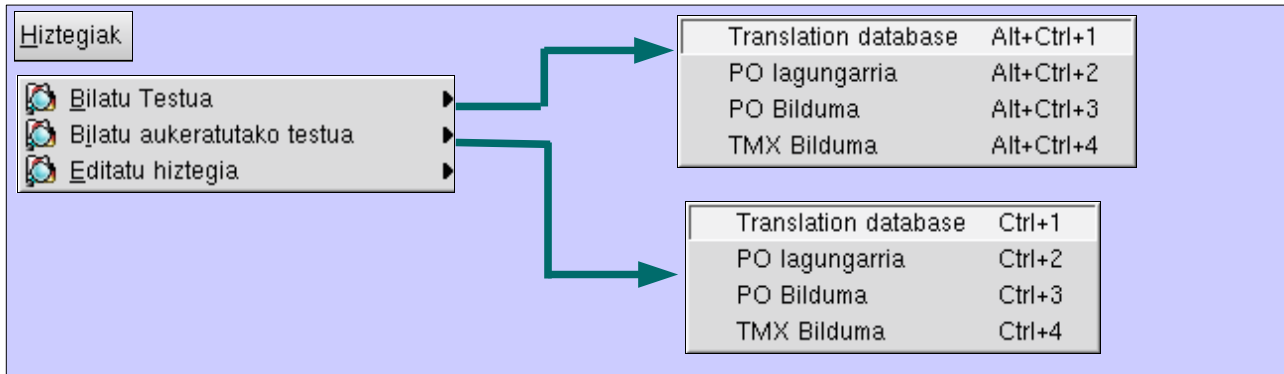
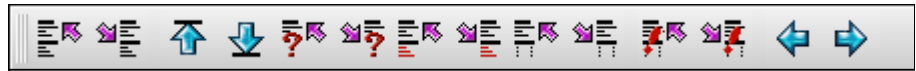
 Aurreko Errorea Aurreko akastun esaldira joan.

 Hurrengo Errorea Ondorengo akastun esaldira joan.

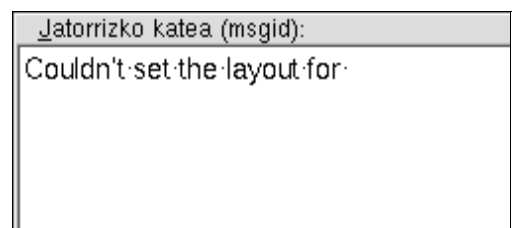
 Lehenengo sarrera Landu den aurreko esaldira joan.

 Azkenen sarrera Landu den ondorengo esaldira joan.

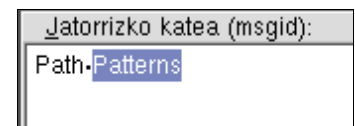
Joan menuko agindu gehienak arakatze barran agertzen dira.

Bilatu Testua azpimenuak jatorrizko esaldia aurkitzen saiatzen da. Tresna hau jatorrizko esaldiaren esanahia garbi ez dagoenean esaldi osoaren bilaketa lantzen du.

Bilatu aukeratutako testua-k berriz hautatutako testua aurkitzen saiatzen da.

Bilaketa hiru leku edo fitxategietan lantzen da:

- **Translation Database.** Erabiltzaileak Internetetik jeitsitako **po** fitxategiez osatutako datubasea da.
- **PO lagungarria.** Euskarara itzultzen ari den programaren, **Udaberria** adibidez, beste hizkuntza batetara itzultitako **po** fitxategia da. Horrela, bi fitxategiok jatorrizko esaldi berdin-berdinak dauzkate. eta beste hizkuntzakoa (Catalaniera adbz.) erabat osatuta balego, esaldi baten esanahia hobekiago ulertzeko erabiltzen da. Hots, esaldiaren kontestua egokiago aurkitzeko da.
- **PO Bilduma.** Era honetako fitxategi batek hizkuntza bakarreko hainbat **po** fitxategien jatorrizko eta itzultitako esaldiak dauzka, baina ez dauka inolako iruzkinik, ezta ere esaldi bakoitza zein programari dagokion ere.
- **TMX Bilduma.** Badirudi itzulpengintzan erabiltzen den TMX egiturako datubesearekin ere lan egiteko gai dela.

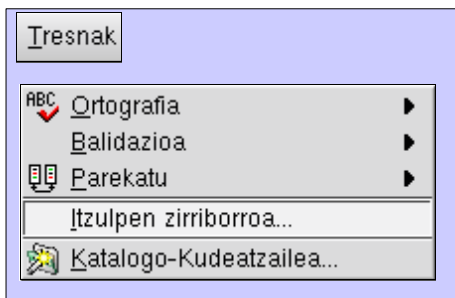
Bilaketaren emaitzean aurkitutakoak 'Bilatu' izeneko mihipean dagoen leihotxoan zerrendatuta azaltzen ditu.

Zerrendatuen artean gora eta behera higitzeko bai tekaltuko geziekin bai '<Aurrekoa' eta 'Hurrengoa' botoiekin egiten da.

Puntuazioa	Jatorrizkoa	Itzulpena
100	Path Patterns	Bide-ereduak
48	shell &Patterns	shell &ereduak
48	Filename Patterns	Fitxategiizena Patroiak

< Aurrekoa Hurrengoa >

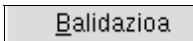
Bilatu PO Testuingurua Iturburua Etiketak

Tresnak izeneko menuan ondorengo aukerak aurkitu ditzakegu:

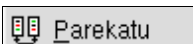
Ortografia-ko aukerak zuzentzaile ortografiko batetan oinarritutako po fitxategiaren azterketa egiten du. Tamalez tutoretza hau idaztean **GNU/Linux** sistema eragilerako Euskarazko zuzentzaile ortografikorik ez dago.

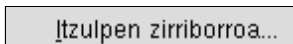
Balidazioa-k **po** fitxategiaren sintaxia begiratzeko du. Horretarako iradokizun, msgstr eta msgid-ren oinarritzko sintaxia ongi al dagoen begiratzeko du.

Balidazioa azpimenuko aukera interesgarrienetakoa 'Egiaztatu Argumentuak' da, horrekin jatorrizko esaldia eta itzulitakoak egitura berdina al duen aztertzen du. Hots, jatorrizko esaldiak "Configure %s file" izanez gero baina itzulitakoan "Konfiguratu fitxategia" egonez oker bat egon dela eta hau zuzentzeko aholkatuko luke.

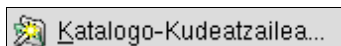
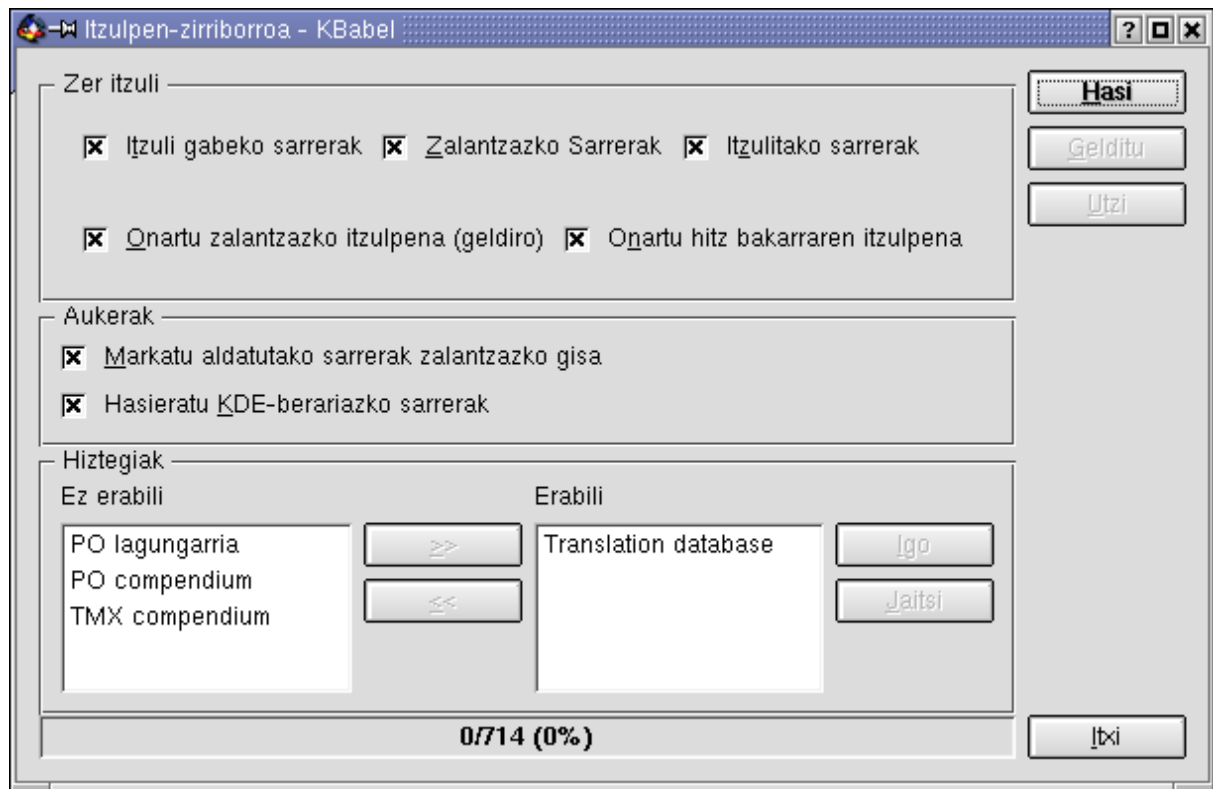
Egiaztatu <u>G</u> uztia	Ctrl+E
Egiaztatu <u>S</u> intaxia	Ctrl+T
Egiaztatu <u>A</u> rgumentuak	Ctrl+D
Egiaztatu <u>A</u> zaleratzaileak	Ctrl+H
<u>B</u> ilatu Itzulitako Testuinguruaren Informazioa	Ctrl+L
Egiaztatu pluraleko formak (KDE bakarrik)	
Egiaztatu <u>E</u> kuazioak	Ctrl+J
Egiaztatu <u>E</u> tiketak	

Parekatu aukerak bi fitxategien arteko ezberdintasunak plazaratzen ditu.

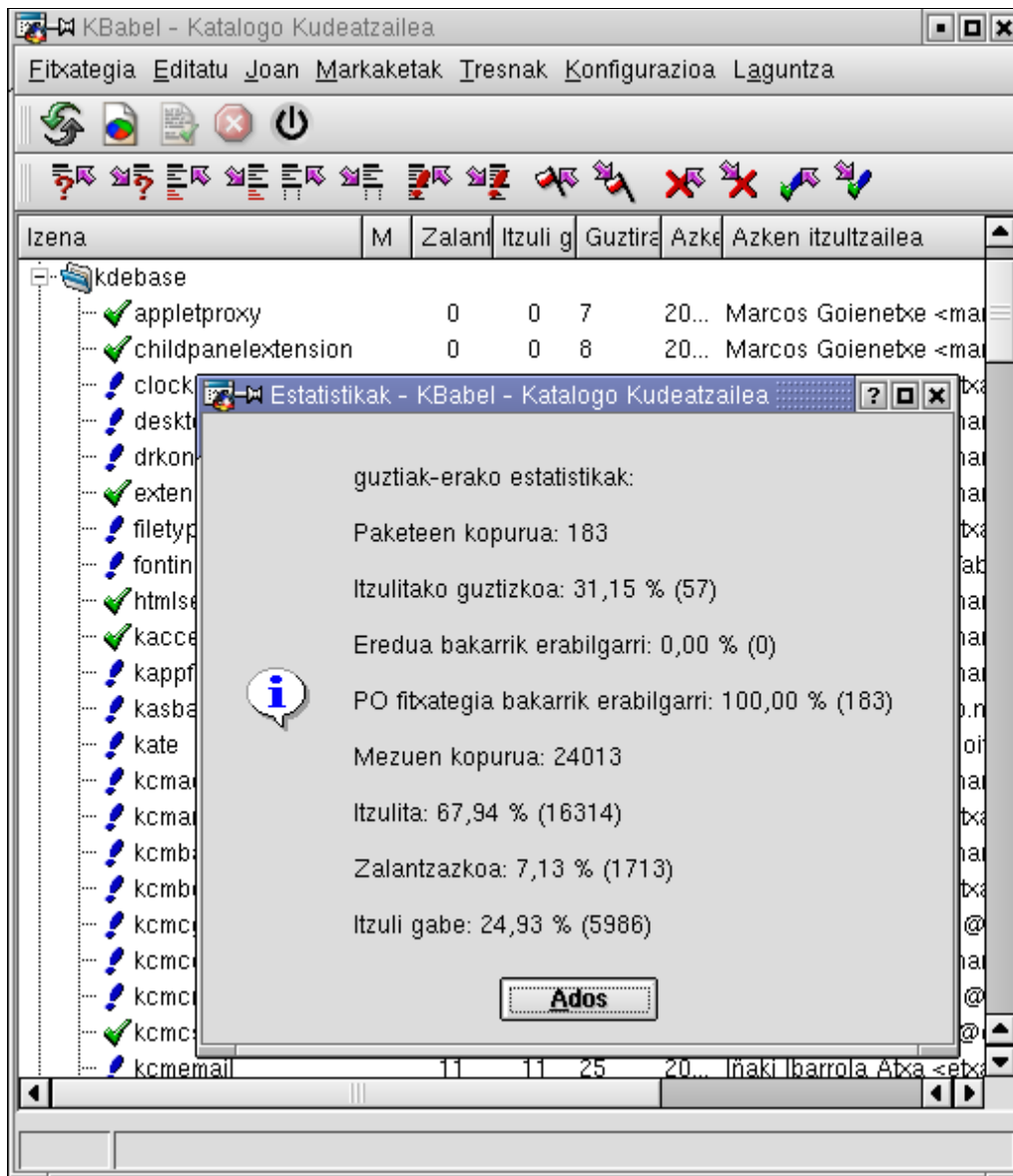

Itzulpen zirriborroa-k berriz **po** fitxategiaren itzulpen takar bat egiten du. Horrela nahiz eta ahal duen itzulpen egokiena bere kasa egin, itzulpen mota hau landutakoan itzultzaileak esaldiak banan-bana begiztatu eta behar direnetan zuzendu beharko lituzke.

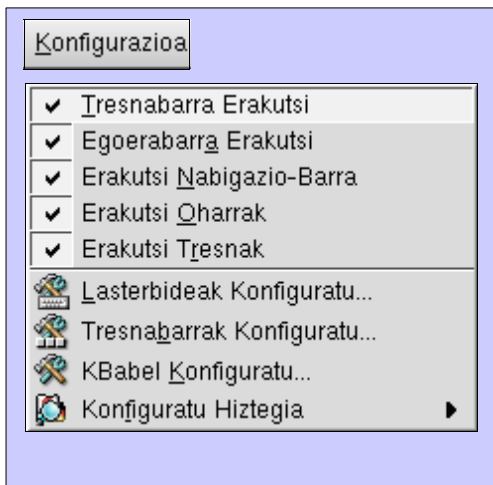
Hautatutako direktorioetan dauden **po** fitxategi ezberdinen azterketa egin eta berauei buruzko estatistikak sortzen ditu.

Fitxategi bakoitzean zenbat esaldi itzulita, zalantzan eta itzuligabekoak dauden argituz. Azken aldiz **po** fitxategien azken berrikustaldia noiz izan den eta azken itzultzailea nor izan den zehazten du baita ere.

Estatistikaken leihoa agertu dadin **Estatistikak** botoia zaztatzearekin nahikoa da.

Kbabel 1.1 bertsioan, edo garatuagoetan, Katalogo-kudeatzailea aparteko programa bat da: **catalogmanager** izenekoa. Beraz, nahi izanez gero, zuzenean Katalogo-kudeatzailea erabil ahal daiteke.

Konfigurazioa menuko lehen aukera taldeak **KBabeleko** zenbait zati bistaraten edo ezkutatzen ditu. Aukera hauetariko bakoitza piztuta edo hautatua egonez gero ikusgai izango dira.

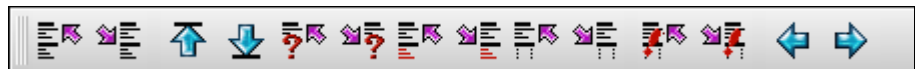
'Tresnabarra Erakutsi'-ek azpiko tresna barra hau bistaratu edo ezkutatzen du.

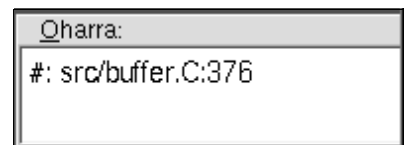
'Egoerabarra Erakutsi'-k KBabel programaren azpikaldean dagoen po fitxategiaren egoera azaltzen duen barrarengain eragiten du.

'Erakutsi Nabigazio-Barrar' po fitxategiko mezuetan gora eta behera ibiltzeko erabiltzen barraren ardura dauka.

'Erakutsi Oharrak'-ek berriz po fitxategiko esaldi edo mezu bakoitzari dagokion iruzkinen (oharren) leihotxo ikusgai edo ikuskoitz jarten du.

'Erakutsi Tresnak'-ek berriz bilaketa eta kontestuari dagozkien mihidun leihotxoaz arduratzen da.

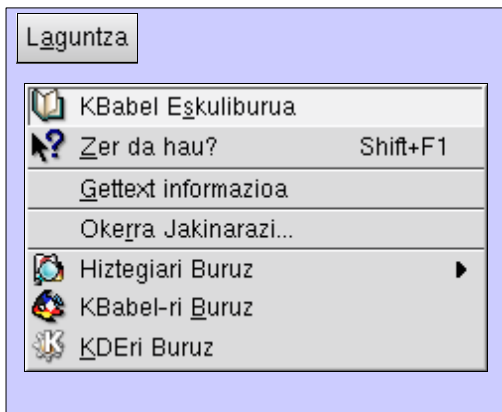
Puntuazioa	Jatorrizkoa	Itzulpena
100	Path Patterns	Bide-ereduak
48	shell &Patterns	shell &ereduak
48	Filename Patterns	Fitxategiizena Patroiak

< Aurrekoa Hurrengoa >

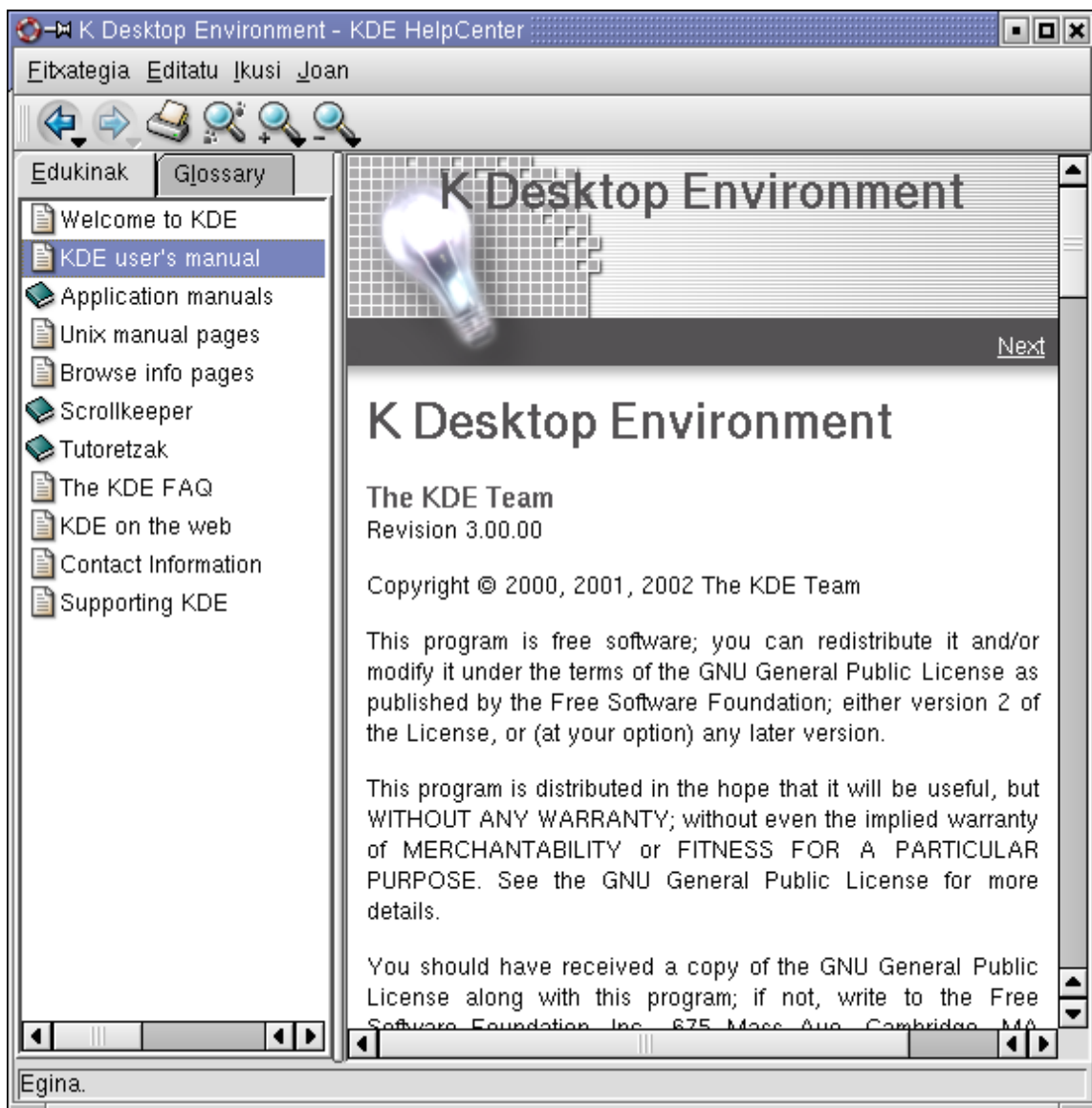
Bilatu PO Testuingurua Iturburua Etiketak

Beste taldean **KBabel** programaren egokitzaketan aukerak agertzen dira. Horiek

beranduxeago erakutsiko dira.

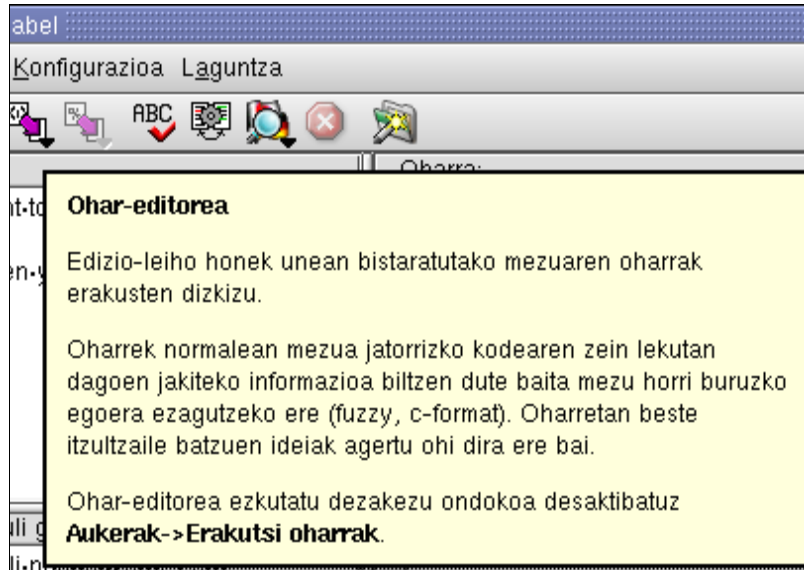
Laguntza menuko **Kbabel Eskuliburua**-k KDE-ren laguntza gunea zabaltzen du. Bertan bai **KDE** bai **KBabel** laguntzako eskuliburua irakur daiteke.

 Zer da hau?

Hau xaguaren gezia hautatuz **KBabel**-eko elementu baten gainean

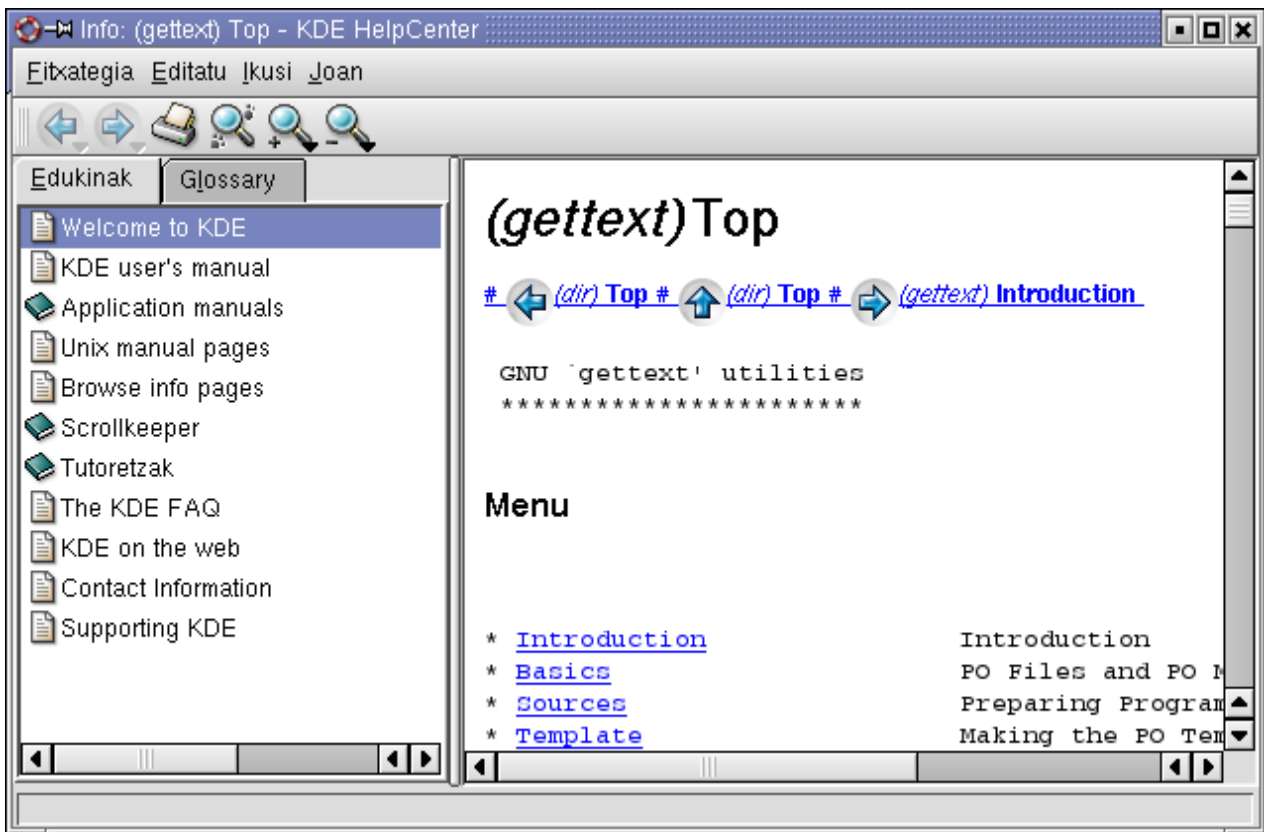
zaztatzearekin bat buruzko azalpen daukan leihotxo bistaratzen da.

berorri ttipi bat orixka bat

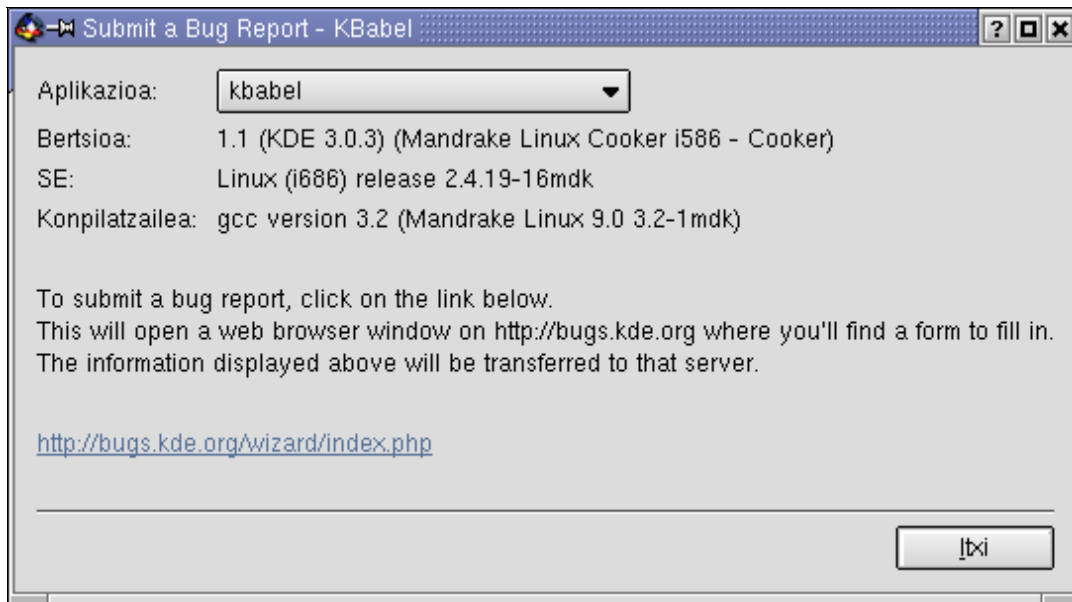
Gettext informazioa

Lehenago azaldu den GNU gettext tresnari buruzko eskuliburua azaltzen du.

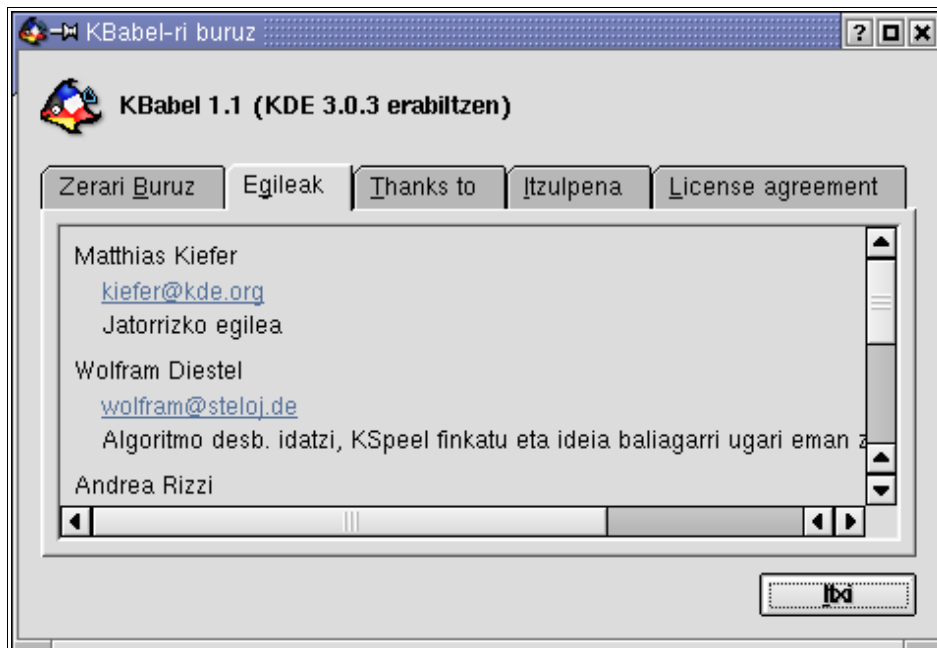
Okerra Jakinarazi...

KBabel programan akats edo okerren bat gertatuz gero, gertatutako okerrari buruzko mezu bat bidaltzea komenigarria izan ohi da. Horrela programa honen garatzaileek akats honen berri jakiterakoan ahalik eta azkarren zuzendu dezatekete.

KBabel-ri Buruz

Aukera honek programa zenbatgarren bertsioa den argitzeaz gain proiektuan garatzen diarduten egileen izen eta helbide elektronikoak eta programa zein baimenpean zabaltzen den ere aurkezten ditu.

KBabel-ekin lanean

KBabel-en menuak ikusi ondoren nola erabiltzen den azalduko da. Mezuen egoera zein izan daitekeen gogoratu:

- **Zalantzazkoa.** Mezuaren itzulpena ez bada erabat egokia edo zalantzazkoa bada, 'fuzzy' ere deitzen zaio, eta irudian agertzen den argi gorriak mezua egoera horretan aurkitzen dela zehazten du. Gainera, iruzkinen txokoa **#, fuzzy** esaldia agertzen da.

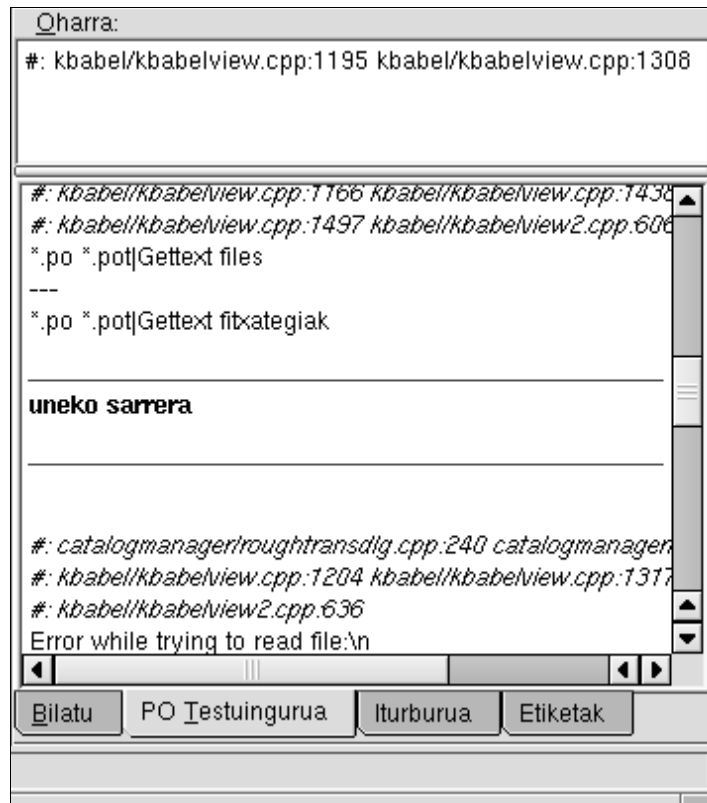
- **Itzuli gabea.** Mezua itzuli gabe dagoen egoera da eta dagokion, ikus azpiko irudia, argia gorritzten du. Mezu horretan itzultzen hasi orduko argi gorritxoa itzali egiten da.

- **Akastuna.** Mezua itzultzerakoan jatorrizkoaren egitura jarraitu behar du, bestela mezu horrek akats bat daukala zehazten du. Irudian agertzen okerra '%'-gatik gertatzen da, itzulitakoak ez baitauka horrelakorik.

Ah! Eta noizbatean esaldia po fitxategiko zein kontestutan dagoen ikus ahal izateko 'PO Testuingurua' mihiaren txokoa erabili. Berton 'uneko sarrera' agertzen den lekuan kokatzen da itzultzen ari den esaldia.

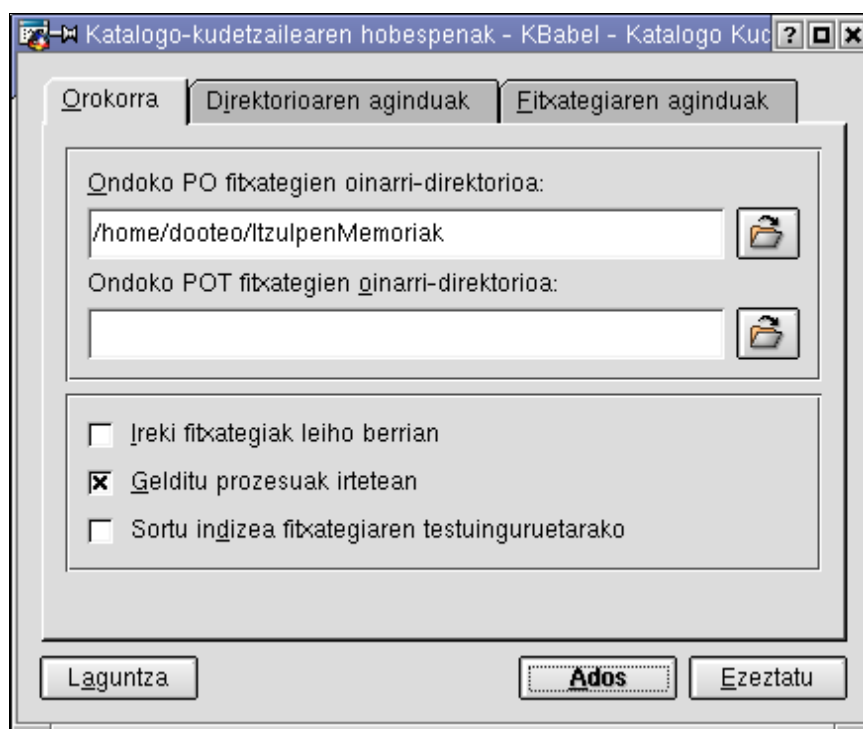

Itzulpen Memoriak prestatzen

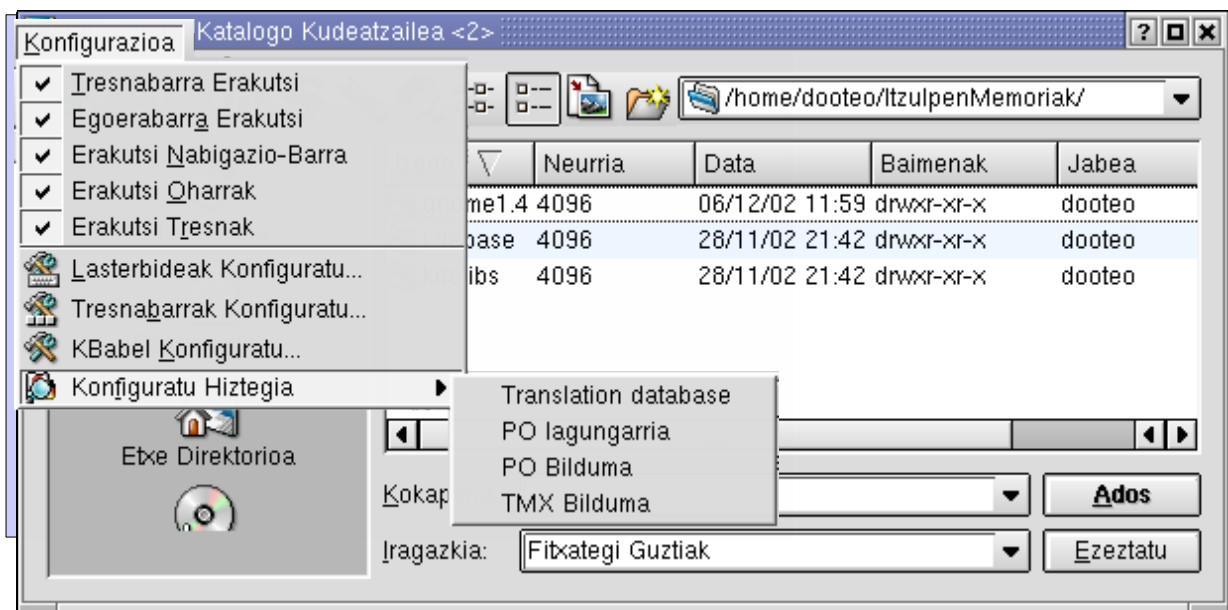

Kbabel 0.95 bertsioan “Kbabel Konfiguratu...” aukera erabiliz egiten zen. Baina, 1.1 bertsioan Katalogoaren kudeatzailea abiatu behar da. Katalogoaren kudeatzailea abiatzeko Katalogo-Kudeatzailea... Kbabel-etik egin daiteke.

Horrela aurrez egokitzaketa atalean ikusi den leihora doa. Leiho honetan **po** fitxategiak zein direktorioan dauden zehazten da eta Katalogoaren arduradunak berauen estatistikak egiteko gai izango da.

Behin **po** fitxategiak dauzkan direktorioa hautatu ondoren, **OK** botoia zaztatu.

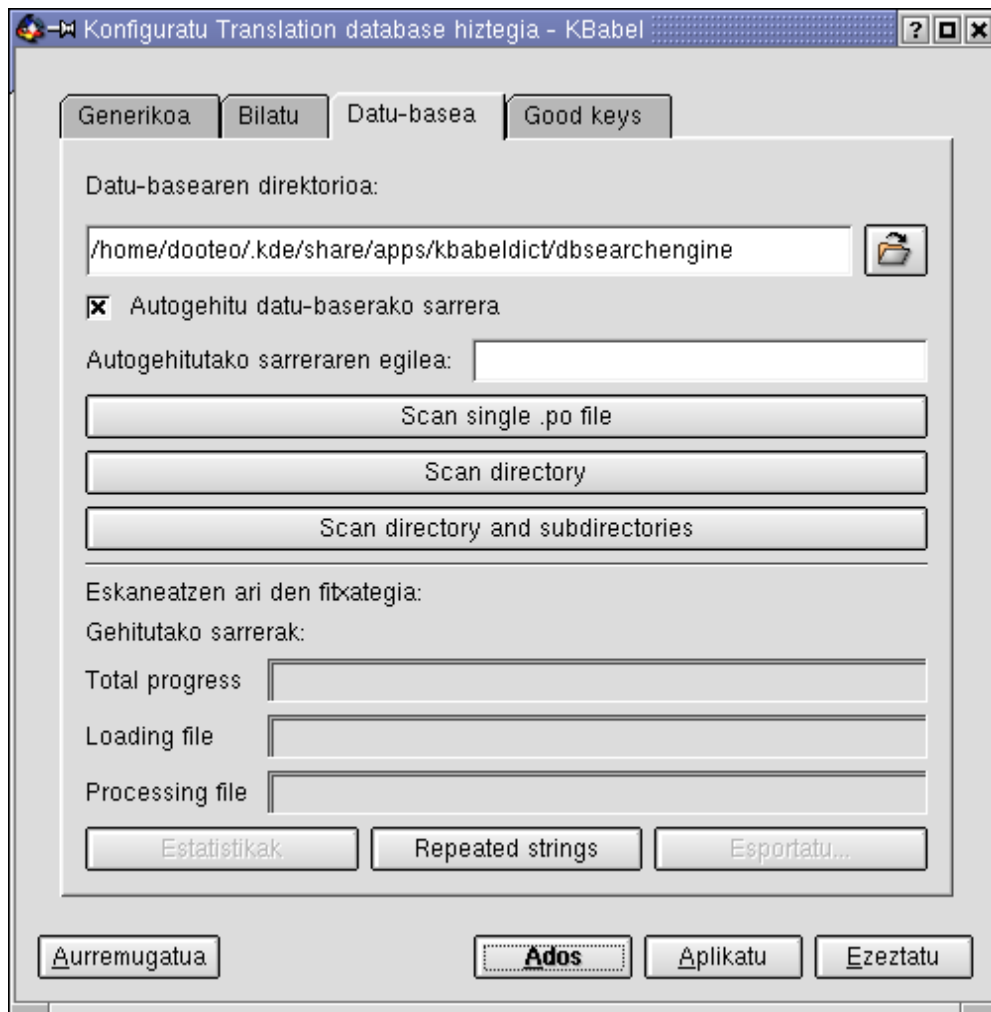

Itzulpen Memoriak erabilgarri izan daitezen prestatuko dira.

'**Konfiguratu Hiztegia**' azpimenuan Itzulpen Datubasea ('**Translation database**') aukeratu.

Itzulpen Memoriak osatzen duten datubasea eguneratzeko, edo hasieratik hasteko, hiru bide daude:

1. **Eskaneatu PO fitxategi bakar bat...('Scan single po file')**. Erabat itzulita dagoen po fitxategi baten edukina Itzulpen Memoriko datubasean sartu.
2. **Eskaneatu direktorioa...('Scan directory')**. Direktorio batetan dauden po fitxategi guztiak Itzulpen Memoriko datubaseari gehitu. Aurkeztu den adibidean ItzulpenMemoriak izeneko direktorioa hautatu beharko litzateke.

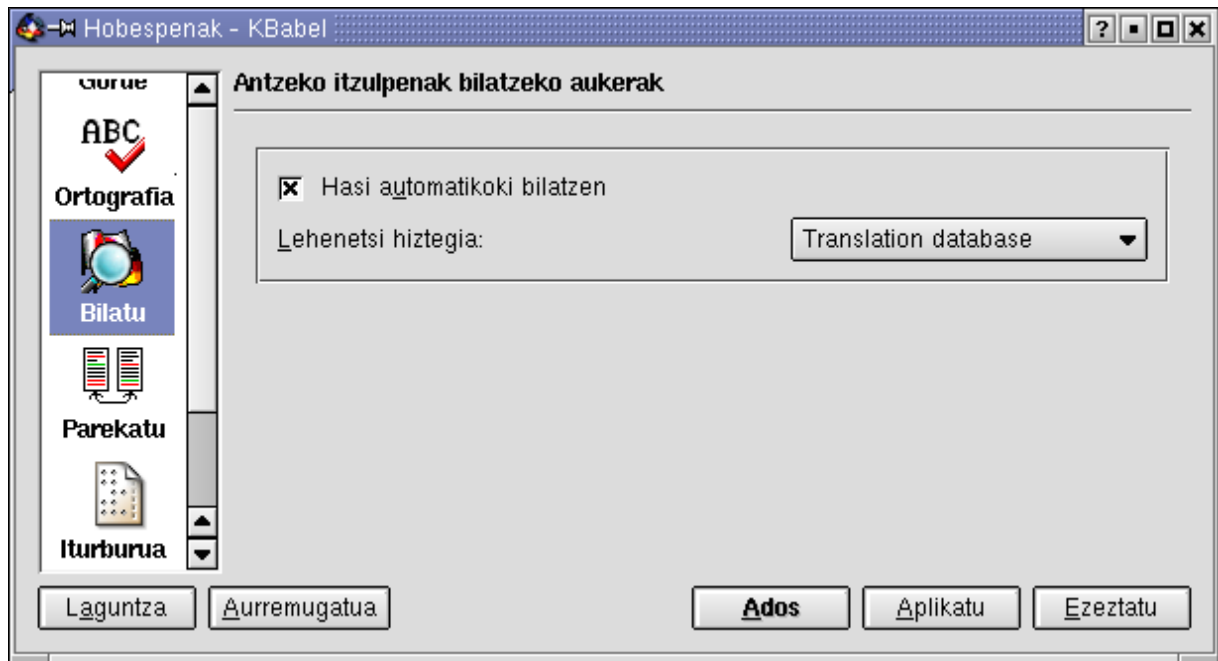

3. Eskaneatu direktorioa eta azpidirektorioak...('Scan directory and subdirectories').

Direktorio eta bere azpidirektorioetan dauden po fitxategi guztiak datubaseari gehitzen dizkio.

Beraz, dagokion botoia zaztatu, hautatu Itzulpen Memoriaren datubaseari gehitu beharrekoa eta **KBabel**-ek eguneraketa lanari ekitzen dio.

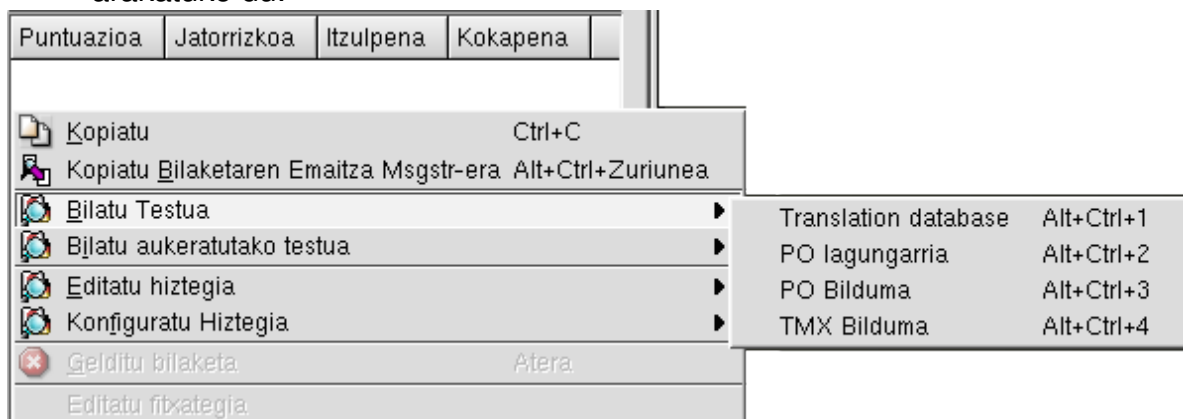
Esaldi baten bilaketa bere kasa non egin behar duen egokitzeko Konfigurazioa menuko 'Kbabel Konfiguratu...' aukera hautatu, eta ondoren 'Bilatu'-ra joan.

Itzulpen Memoriko datubasea sortua egonez gero, 'Lehenetsi hiztegia' barruan Itzulpen Datubasea ('Translation database') hautatu. Bere kasa bilaketa non egin behar duen aukera ere piztu.

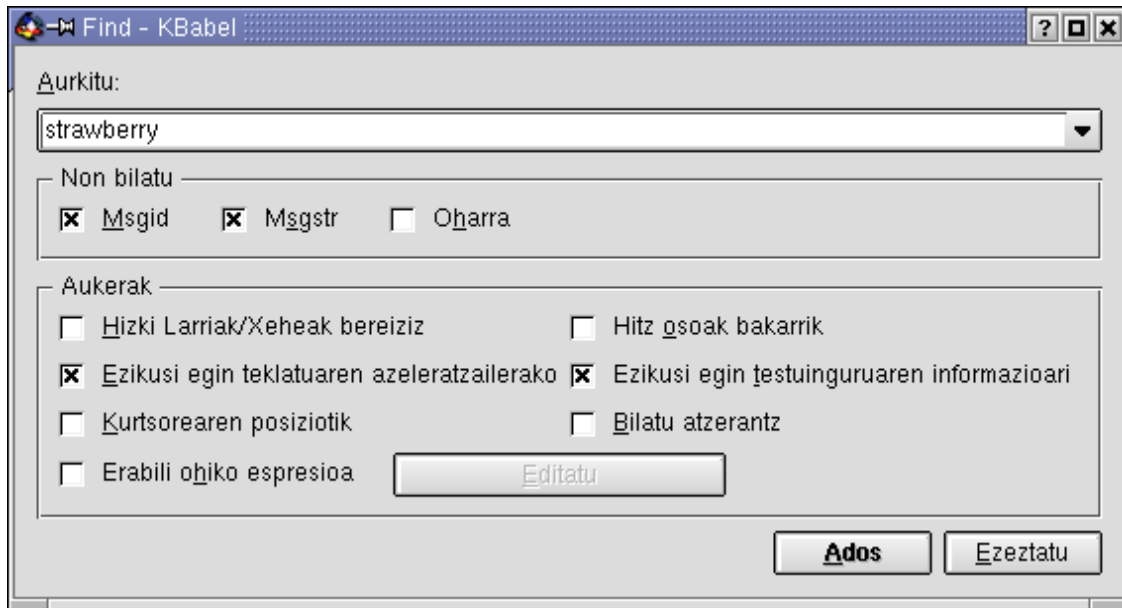
Horrela tresna-barran dagoen bilaketaren botoia zaztatzen den bakoitzean KBabel-ek autatutako esaldiaren bilaketa egiteko Itzulpen Memoriko datubasea arakatuko du.

Bestalde, bilaketaren emaitzak azaltzen diren txokoak xaguaren eskuineko botoiarekin zaztatuz azpiko irudian dagoen menua agertzen da.

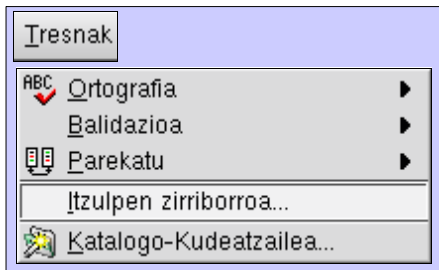

Bilaketa Itzulpen memorian egin ordez itzultzen ari den fitxategian egitea nahi bada, tresna-barrako 'Bilatu' izeneko ikonoan zaztatu eta ondorengo leihoa agertuko da.

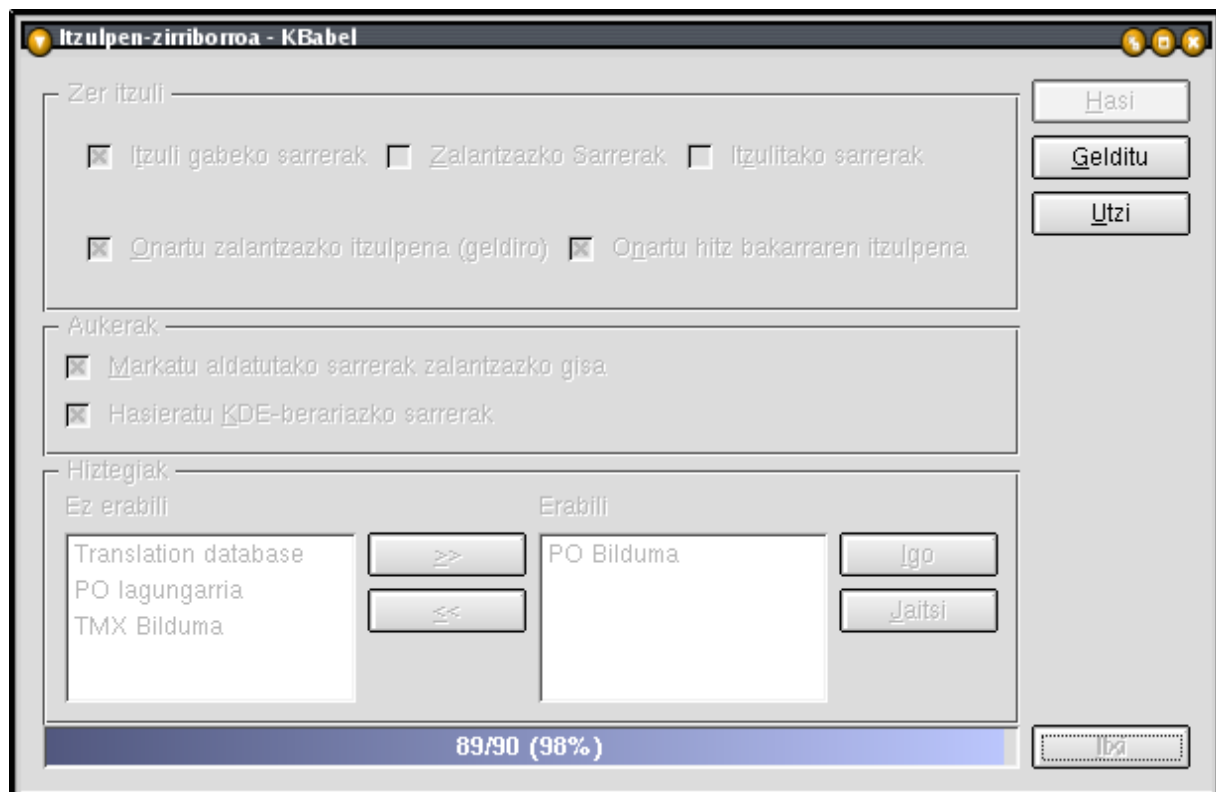
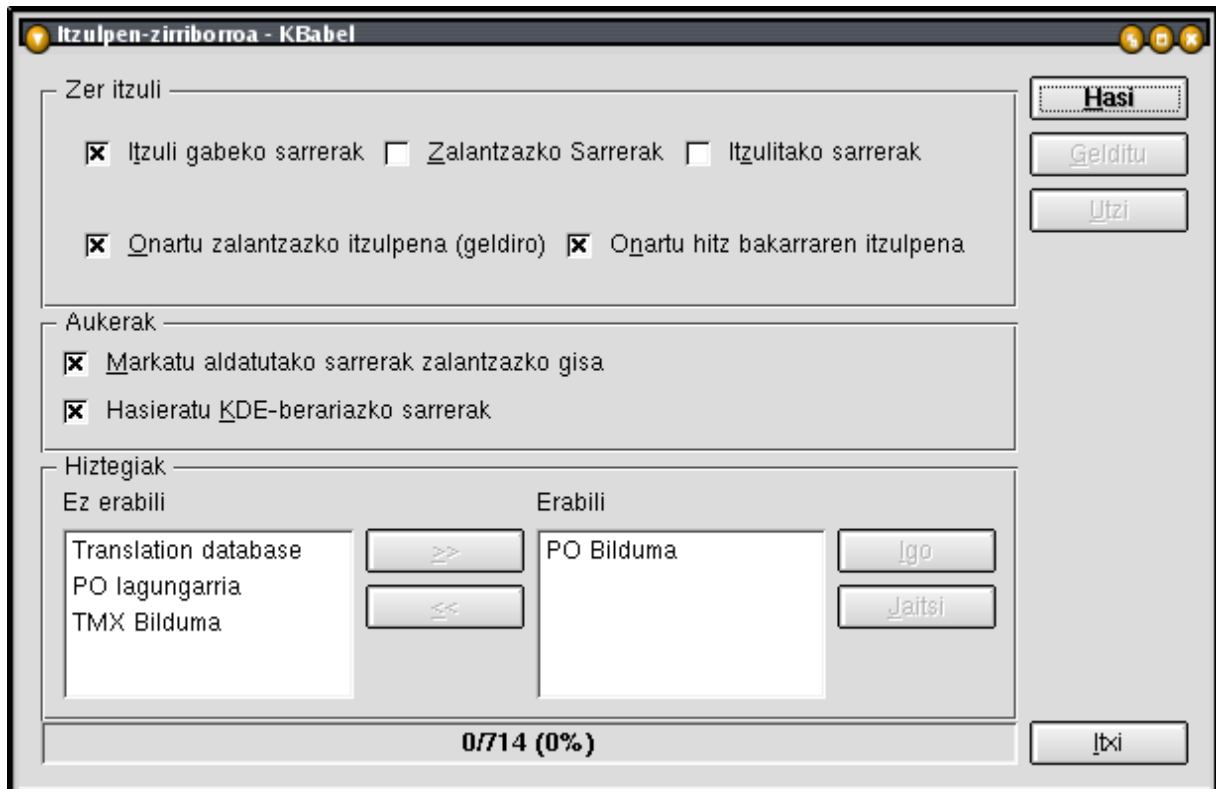
Honek itzultzen ari den po fitxategi barruko mezuen artean egiten du bilaketa lana, eta bilatzea nahi den esaldia duen mezuan kokatzen du erabiltzailea.

Azken finean gauza bat da esaldi baten itzulpena bilatzea (Itzulpen Memorian adibidez), eta bestea esaldi bat lantzen ari den fitxategi bertan bilatzea.

Itzulpen bortitz bat edo zirriborria egitea nahi bada **Tresnak** menuko **'Itzulpen zirriborria...'** aukera erabili, eta "Hasi" botoia zapaldu..

Behin itzulpen zirriborria bukatzen denean, itzultzaileak **po** fitxategia goitikbehera berriro begiratu beharko du, zenbait itzulitako esaldi zuzenduz.

c-format adibideak

Orain arte ikusitakoak **KBabel 0.9.5** bertsioak (edo garatuagoak) eskeintzen dituen tresnak dira. Hauekin edozein po fitxategi itzultzen has daitekeen arren **po** fitxategien esaldiak nolakoak diren ikusi behar da aurrenik.

po fitxategi batetako zenbait mezuen iradokizunetan **#, c-format** bezalako hitza ager daiteke. Horrek esanahi du dagokion mezua C programaketa hizkuntzako egiturakoa dela.

Datozen adibideetan agertzen diren lauki txuriak po fitatxegiei dagokie. Beste lauki hauek berriz, erabiltzaile batek pantailan programa horri dagokion esaldia nola ikusiko lukeen azaldu nahi du.

Adibidez, **%s** agerbide edo parametroak esaldi bategatik ordezkaturik izango da. Hori dela eta esaldia itzultzerakoan **%s** agertzen den lekua garrantzitsua izaten da: “%s ezereztua” bezala itzultzen bada programa erabiltzen duenak “Irakurketa ezereztua” bezala irakurriko luke. Kasu honetan %s agerbidea “Irakurketa” hitzagatik ordezkaturik izango litzateke.

```
#: main.c:409
#, c-format
msgid "%s aborted.\n"
msgstr ""
```

```
#: ../main.c:162
#, c-format
msgid "%s aborted.\n"
msgstr "%s ezereztua.\n"
```

Irakurketa ezereztua.

```
#: ../main.c:162
#, c-format
msgid "%s aborted.\n"
msgstr "Ezereztua %s.\n"
```

Ezereztua Irakurketa.

Datorren adibidean **%s** eta **%d** agerbideak agertzen dira. Aurrez aipatu da **%s** esaldi bategatik ordezkaturik izaten dela. **%d** berriz zenbaki bategatik ordezkaturik da.

```
#: dockedapp.c:341
#, c-format
msgid "%d will be replaced with the file name %s"
msgstr "%d %s fitxategiaren izenarengatik ordezkaturik izango da"
```

10 Sagardotegia fitxategiaren izenarengatik ordezkaturik izango da

Baina aurreko mezua beste era batetara itzuliz, emaitza ere beste era batetako izango da.

```
#: dockedapp.c:341
#, c-format
msgid "%d will be replaced with the file name %s"
msgstr "%s fitxategiaren izenarengatik %d ordezkatu du"
```

Sagardotegia fitxategiaren izenarengatik 10 ordezkatu du

Ohartu kasu honetan **%s** "Sagardotegia" izeneko hitza bategatik ordezkaten dela, eta **%d** 10 zenbakiarekin berriz.

Beraz, agerbide bakoitza esaldiaren barruan non kokatzen den kontuttan hartu beharko da.

Datorren adibidean bi **%s** agerbide daude: lehena "xpm"-gaik ordeztuko da, eta bigarrena "Venus.jpg"-gatik.

```
#: defaults.c:2428
#, c-format
msgid "could not load image in option %s: %s"
msgstr "%s aukerarekin %s irudia ezin du bereganatu"
```

xpm aukerarekin Venus.jpg irudia ezin du bereganatu

Esaldi berdinarekin beste itzulpen batek ez du balio, zeren eta, aurrez esan den bezala, lehen **%s** agerbidea "xpm"-gatik ordezkatzekoan bere esanahia galdu egongi bait luke.

```
#: defaults.c:2428
#, c-format
msgid "could not load image in option %s: %s"
msgstr "%s irudia %s aukerarekin ezin du bereganatu"
```

xpm irudia Venus.jpg aukerarekin ezin du bereganatu

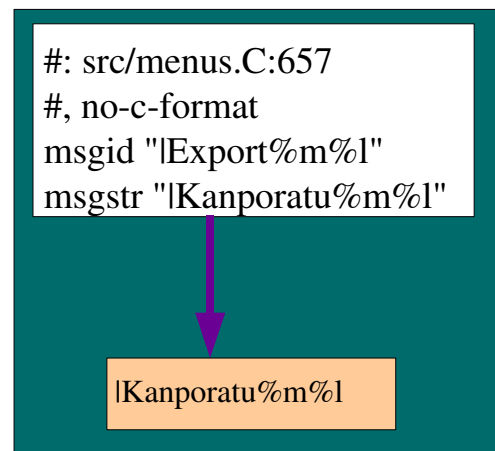
C programaketa hizkuntzan mezuak ateratzeko erabiltzen diren agerbideak ondoren zerrendatzen dira:

<u>Esanahia</u>	
<code>%d</code> edo <code>%i</code>	Zenbaki hamartarra.
<code>%o</code>	Zenbaki zortzitarra.
<code>%x</code> edo <code>%X</code>	Zenbaki hamaseitarra.
<code>%u</code>	Signorik gabeko zenbaki hamartarra.
<code>%c</code>	Hizki bat.
<code>%s</code>	Esaldi bategatik ordezkutzen da.
<code>%f</code>	'Coma Flotante' zenbakia.
<code>%e</code> , <code>%E</code> , <code>%g</code> edo <code>%G</code>	Zenbaki flotante bikoitza.
<code>%ld</code>	Zenbaki dezimal luzea (Long)

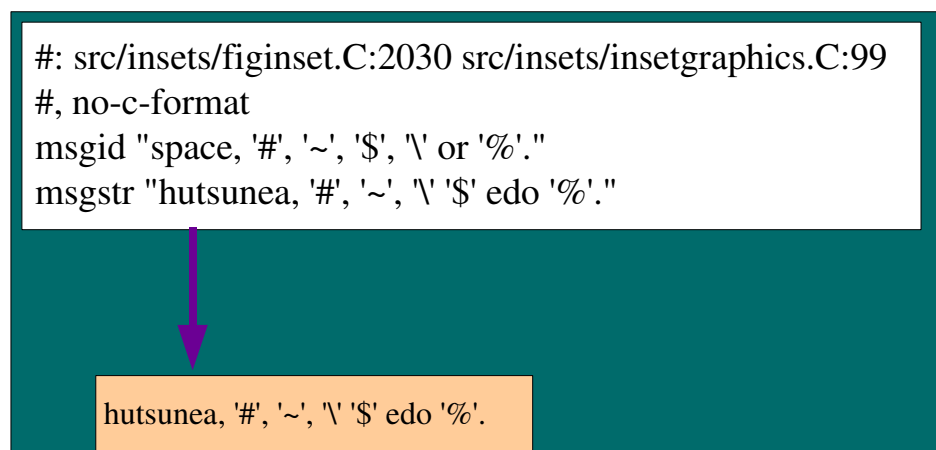
no-c-format adibideak

Bestalde, po fitxategiko zenbait mezuen iradokizunetan '#, no-c-format' bezalako hitza agertzen denean mezu hori C programaketa hizkuntzako egiturakoa ez dela esanahi du.

Erabiltzaileak programaren mezua "**|Kanporatu %m%l**" bezala irakurriko lukeenez ez **%m** ezta **%l** dira beste edozergatik ordezkatuak izango.

Aztertu ondorengo adibidea. Ikus daitekeenez mezua erabiltzaileari erakustean itzulitakoaren berdina da.

Ihes ikurren adibideak

Demagun ondorengo esaldia '#, c-format' erakoa dela. Hori dela eta, adbz. \ ikurra agertzen denean programak erabiltzaileari ' ikurra azalduko dio. Honelako ikur bereziei iheseke (edo 'scape') ikurrak deritzaie.

```
#: src/insets/figinset.C:2032 src/insets/insetgraphics.C:98
#, c-format
msgid "space or '\', not '\'\'"
msgstr "hutsunea edo '\', ez '\'\'"
```

hutsunea edo '\', ez '\'\'

Datorren adibidean '\'\'' ihes ikurra mezua erabiltzaileari " bezala aukeztuko zaio.

```
#: defaults.c:2547
#, c-format
msgid "failed to open bitmap file \"%s\\""
msgstr "Bitmap motako \"%s\" fitxategia irekitzean kale"
```

Bitmap motako "Jupiter.bmp" fitxategia irekitzean kale

Ondorengo zerrendan erabiltzen diren ihes ikurrak eta dagokien esanahia agertzen da.

Ihes ikurren esanahia

\b	atzeraketa
\f	orri aurreraketa
\n	lerro berria
\r	lerro itzulera
\t	tabulatzailea
\v	goitibeherako tabulatzailea
\\	alderantzizko barra edo diagonal
\?	galdera ikurra
\'	apostrofea
\"	komilla
\ooo	zenbaki zortzitarra
\xhh	zenbaki hamaseitarra

Akatsen adibideak

Ondoren po fitxategietan itzulpen lanak egiterakoan gerta daiteken pare bat akats azalduko dira, eta nola konpondu.

Lauki txuridunak po fitxategia dela esan gura duen bitartean lauki beltza kotsolan landutako agindua dela gogoratu.

po fitxategiaren orain arteko itzulpenak akatsik ez duela zihurtatzeko **msgfmt** agindua erabili, eta beti **-c --strict --statistics** aukerak erabiliz. Aukera hauek **po** fitxategian egon daitekeen akatsen azterketa zuzenago bat lantzen du. Ondorengo iruditzen **eu.po** fitxategiaren azterketa egiten da (**eu** kodea Euskara hizkuntzari dagokio).

Azaltzen duen akatsak zera esanahi du, Eraiki izeneko hitz bat zer denik ez duela ulertzen. **eu.po** fitxategiko 227 inguruko lerroa joanez, ikus daiteke nola Eraiki komilartetik kanpo dagoen. Akats hau zuzentzeko "Programaren Erregistroa Eraiki" esaldi osoa komila barruan idatzi beharko da.

```
#: src/LaTeXLog.C:53
msgid "Build Program Log"
msgstr "Programaren Erregistroa" Eraiki
```

```
Udaberria_src/po$ msgfmt -c --strict --statistics eu.po
eu.po:227: keyword "Eraiki" unknown
found 1 fatal errors
Udaberria_src/po$
```

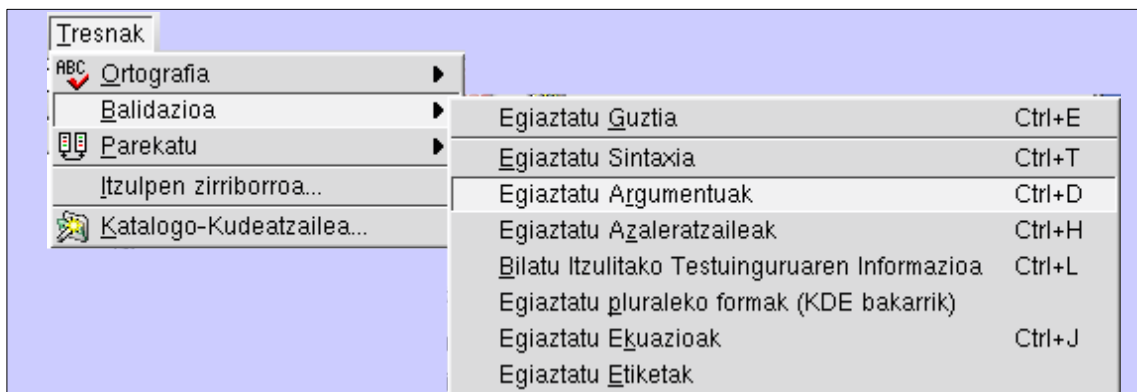
Jatorrizko esaldi batek C hizkuntzako agerbideren bat erabitzen badu honek, derrigorrez, bere itzulpenari dagokion esaldian ere agertu beharko du: "%s kickstart fitxategiko %d lerroan akatsa" esaldia idatziz akats hau zuzenduko litzateke.

```
#: ../loader/kickstart.c:108
#, c-format
msgid "Error on line %d of kickstart file %s"
msgstr "kickstart fitxategiko %d lerroan akatsa."
```

```
Udaberria_src/po$ msgfmt -c --strict --statistics eu.po
eu.po:2433: number of format specifications
in 'msgid' and 'msgstr' does not match
found 1 fatal errors
Udaberria_src/po$
```

Itzulitako esaldiak ez dauka %s-rik.

Akatsak zuzentzeko **KBabel** ere erabil daiteke. Horretarako **KBabel**-eko **Tools** menuko **Balidazioa** azpimenua ireki, eta bertatik **Egiaztatu Sintaxia** edo **Egiaztatu Argumentuak** bezako aukerak erabili. Akatsen bat aurkituz gero **KBabel** berak akatsa duen mezura joaten da. Beste akastun mezuetara joateko arakatzeko tresnako botoitxoak erabili.

Zorionak!

Itzuli den **po** fitxategia dagokion programak erabilgarri izan dezan, bere egiturez aldatu beharra dago, eta horretarako **GNU gettext** sortako **msgfmt** tresna erabiltzen da. Hau erabiltzerakoan, azpiko irudian ikus daitekeen aukerekin, akatsen bila era zehatzago batetan lantzen du. Aukera horiek -**c --strict --statistics** dira, eta beti erabiltzea aholkatzen da.

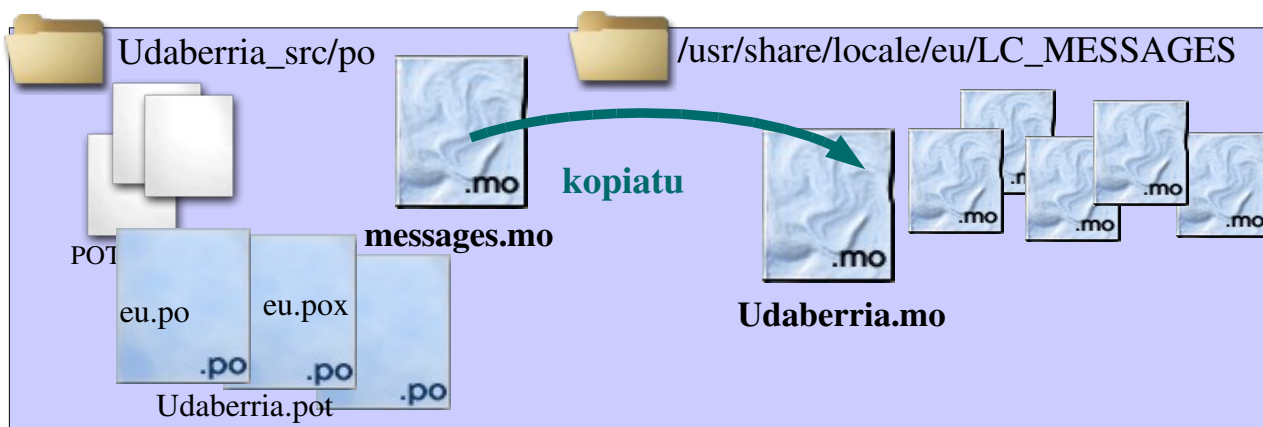
```
Udaberria_src/po$ msgfmt -c --strict --statistics eu.po
551 translated messages, 1 fuzzy translations.
Udaberria_src/po$
```

Aurreko adibidean ez da inolako akatsik agertu eta, ondorioz, direktorio horretan **msgfmt** tresnak **messages.mo** izeneko fitxategi bat sortu berri du.

Orain, gelditzen den bakarra zera da, **po** direktoriopean dagoen **messages.mo** izeneko fitxategia **/usr/share/locale/eu/LC_MESSAGES** direktorioan programaren izenarekin kopiazea, adibide honetan **Udaberria.mo** izenarekin alegia.

```
Udaberria_src/po$ su
Password:
Udaberria_src/po# cp -f messages.mo /usr/share/locale/eu/LC_MESSAGES/Udaberria.mo
Udaberria_src/po# exit
Udaberria_src/po$
```

Udaberria.mo bezala kopiau ondoren, **Udaberria** programa abiatzerakoan itzuli berri diren esaldi edo mezuak erabiltzeko gaitasuna edukiko luke.

KBabel buruzko Tutoretza honen baimena

KBabel proiektuaren zatia den GNU/Linux-eko tutoretza hau GFDL baimenpean zabaltzen da.

Edonork aurkezpen gida hau erabili edo eta zabaltzeko eskubidea dauka, beti ere GFDL baimenpean zabaldu beharra dauka. Gainera Tutoretza honetako edukinaren osotasuna edo eta zatiren bat beste idazki batetan erabiltzeko egileen izenak eta bere jatorria ere derrigorrez azaldu beharko luke.

KBabel-en tutoretza hau 2002.eko udazkenean Zundan-eko (www.zundan.com) Iñaki Larrañaga Murgoiok Euskalgnu Elkartearentzat egindako lana da.

KBabel euskaraketaren proiektua Gipuzkoako Foru Aldundiaren dirulaguntzarekin egin ahal izan da, <http://www.gipuzkoa.net>.

Aurkezpen gida honetan agertzen diren irudiak edo logoak beraien jabeak dituzte.

GFDL (GNU Free Document License)

GNU Free Documentation License

Version 1.1, March 2000

Copyright (C) 2000 Free Software Foundation, Inc.

59 Temple Place, Suite 330, Boston, MA 02111-1307 USA

Everyone is permitted to copy and distribute verbatim copies of this license document, but changing it is not allowed.

0. PREAMBLE

The purpose of this License is to make a manual, textbook, or other written document "free" in the sense of freedom: to assure everyone the effective freedom to copy and redistribute it, with or without modifying it, either commercially or noncommercially. Secondly, this License preserves for the author and publisher a way to get credit for their work, while not being considered responsible for modifications made by others.

This License is a kind of "copyleft", which means that derivative works of the document must themselves be free in the same sense. It complements the GNU General Public License, which is a copyleft license designed for free software.

We have designed this License in order to use it for manuals for free software, because free software needs free documentation: a free program should come with manuals providing the same freedoms that the software does. But this License is not limited to software manuals; it can be used for any textual work, regardless of subject matter or whether it is published as a printed book. We recommend this License principally for works whose purpose is instruction or reference.

1. APPLICABILITY AND DEFINITIONS

This License applies to any manual or other work that contains a notice placed by the copyright holder saying it can be distributed under the terms of this License. The "Document", below, refers to any such manual or work. Any member of the public is a licensee, and is addressed as "you".

A "Modified Version" of the Document means any work containing the Document or a portion of it, either copied verbatim, or with modifications and/or translated into another language.

A "Secondary Section" is a named appendix or a front-matter section of the Document that deals exclusively with the relationship of the publishers or authors of the Document to the Document's overall subject (or to related matters) and contains nothing that could fall directly within that overall subject. (For example, if the Document is in part a textbook of mathematics, a Secondary Section may not explain any mathematics.) The relationship could be a matter of historical connection with the subject or with related matters, or of legal, commercial, philosophical, ethical or political position regarding them.

The "Invariant Sections" are certain Secondary Sections whose titles are designated, as being those of Invariant Sections, in the notice that says that the Document is released under this License.

The "Cover Texts" are certain short passages of text that are listed, as Front-Cover Texts or Back-Cover Texts, in the notice that says that the Document is released under this License.

A "Transparent" copy of the Document means a machine-readable copy, represented in a format whose specification is available to the general public, whose contents can be viewed and edited directly and straightforwardly with generic text editors or (for images composed of pixels) generic paint programs or (for drawings) some widely available drawing editor, and that is suitable for input to text formatters or for automatic translation to a variety of formats suitable for input to text formatters. A copy made in an otherwise Transparent file format whose markup has been designed to thwart or discourage subsequent modification by readers is not Transparent. A copy that is not "Transparent" is called "Opaque".

Examples of suitable formats for Transparent copies include plain ASCII without markup, Texinfo input format, LaTeX input format, SGML or XML using a publicly available DTD, and standard-conforming simple HTML designed for human modification. Opaque formats include PostScript, PDF, proprietary formats that can be read and edited only by proprietary word processors, SGML or XML for which the DTD and/or processing tools are not generally available, and the machine-generated HTML produced by some word processors for output purposes only.

The "Title Page" means, for a printed book, the title page itself, plus such following pages as are needed to hold, legibly, the material this License requires to appear in the title page. For works in formats which do not have any title page as such, "Title Page" means the text near the most prominent appearance of the work's title, preceding the beginning of the body of the text.

2. VERBATIM COPYING

You may copy and distribute the Document in any medium, either commercially or noncommercially, provided that this License, the copyright notices, and the license notice saying this License applies to the Document are reproduced in all copies, and that you add no other conditions whatsoever to those of this License. You may not use technical measures to obstruct or control the reading or further copying of the copies you make or distribute. However, you may accept compensation in exchange for copies. If you distribute a large enough number of copies you must also follow the conditions in section 3.

You may also lend copies, under the same conditions stated above, and you may publicly display copies.

3. COPYING IN QUANTITY

If you publish printed copies of the Document numbering more than 100, and the Document's license notice requires Cover Texts, you must enclose the copies in covers that carry, clearly and legibly, all these Cover Texts: Front-Cover Texts on the front cover, and Back Cover Texts on the back cover. Both covers must also clearly and legibly identify you as the publisher of these copies. The front cover must present the full title with all words of the title equally prominent and visible. You may add other material on the covers in addition.

Copying with changes limited to the covers, as long as they preserve the title of the Document and satisfy these conditions, can be treated as verbatim copying in other respects.

If the required texts for either cover are too voluminous to fit legibly, you should put the first ones listed (as many as fit reasonably) on the actual cover, and continue the rest onto adjacent pages.

If you publish or distribute Opaque copies of the Document numbering more than 100, you must either include a machine-readable Transparent copy along with each Opaque copy, or state in or with each Opaque copy a publicly-accessible computer-network location containing a complete Transparent copy of the Document, free of added material, which the general network-using public has access to download anonymously at no charge using public-standard network protocols. If you use the latter option, you must take reasonably prudent steps, when you begin distribution of Opaque copies in quantity, to ensure that this Transparent copy will remain thus accessible at the stated location until at least one year after the last time you distribute an Opaque copy (directly or through your agents or retailers) of that edition to the public.

It is requested, but not required, that you contact the authors of the Document well before redistributing any large number of copies, to give them a chance to provide you with an updated version of the Document.

4. MODIFICATIONS

You may copy and distribute a Modified Version of the Document under the conditions of sections 2 and 3 above, provided that you release the Modified Version under precisely this License, with the Modified Version filling the role of the Document, thus licensing distribution and modification of the Modified Version to whoever possesses a copy of it. In addition, you must do these things in the Modified Version:

- A. Use in the Title Page (and on the covers, if any) a title distinct from that of the Document, and from those of previous versions (which should, if there were any, be listed in the History section of the Document). You may use the same title as a previous version if the original publisher of that version gives permission.
- B. List on the Title Page, as authors, one or more persons or entities responsible for authorship of the modifications in the Modified Version, together with at least five of the principal authors of the Document (all of its principal authors, if it has less than

five).

- C. State on the Title page the name of the publisher of the Modified Version, as the publisher.
- D. Preserve all the copyright notices of the Document.
- E. Add an appropriate copyright notice for your modifications adjacent to the other copyright notices.
- F. Include, immediately after the copyright notices, a license notice giving the public permission to use the Modified Version under the terms of this License, in the form shown in the Addendum below.
- G. Preserve in that license notice the full lists of Invariant Sections and required Cover Texts given in the Document's license notice.
- H. Include an unaltered copy of this License.
- I. Preserve the section entitled "History", and its title, and add to it an item stating at least the title, year, new authors, and publisher of the Modified Version as given on the Title Page. If there is no section entitled "History" in the Document, create one stating the title, year, authors, and publisher of the Document as given on its Title Page, then add an item describing the Modified Version as stated in the previous sentence.
- J. Preserve the network location, if any, given in the Document for public access to a Transparent copy of the Document, and likewise the network locations given in the Document for previous versions it was based on. These may be placed in the "History" section.
You may omit a network location for a work that was published at least four years before the Document itself, or if the original publisher of the version it refers to gives permission.
- K. In any section entitled "Acknowledgements" or "Dedications", preserve the section's title, and preserve in the section all the substance and tone of each of the contributor acknowledgements and/or dedications given therein.
- L. Preserve all the Invariant Sections of the Document, unaltered in their text and in their titles. Section numbers or the equivalent are not considered part of the section titles.
- M. Delete any section entitled "Endorsements". Such a section may not be included in the Modified Version.
- N. Do not retitle any existing section as "Endorsements" or to conflict in title with any Invariant Section.

If the Modified Version includes new front-matter sections or appendices that qualify as Secondary Sections and contain no material copied from the Document, you may at your option designate some or all of these sections as invariant. To do this, add their titles to the list of Invariant Sections in the Modified Version's license notice. These titles must be distinct from any other section titles.

You may add a section entitled "Endorsements", provided it contains nothing but endorsements of your Modified Version by various parties--for example, statements of peer review or that the text has been approved by an organization as the authoritative definition of a standard.

You may add a passage of up to five words as a Front-Cover Text, and a passage of up to

25 words as a Back-Cover Text, to the end of the list of Cover Texts in the Modified Version. Only one passage of Front-Cover Text and one of Back-Cover Text may be added by (or through arrangements made by) any one entity. If the Document already includes a cover text for the same cover, previously added by you or by arrangement made by the same entity you are acting on behalf of, you may not add another; but you may replace the old one, on explicit permission from the previous publisher that added the old one.

The author(s) and publisher(s) of the Document do not by this License give permission to use their names for publicity for or to assert or imply endorsement of any Modified Version.

5. COMBINING DOCUMENTS

You may combine the Document with other documents released under this License, under the terms defined in section 4 above for modified versions, provided that you include in the combination all of the Invariant Sections of all of the original documents, unmodified, and list them all as Invariant Sections of your combined work in its license notice.

The combined work need only contain one copy of this License, and multiple identical Invariant Sections may be replaced with a single copy. If there are multiple Invariant Sections with the same name but different contents, make the title of each such section unique by adding at the end of it, in parentheses, the name of the original author or publisher of that section if known, or else a unique number. Make the same adjustment to the section titles in the list of Invariant Sections in the license notice of the combined work.

In the combination, you must combine any sections entitled "History" in the various original documents, forming one section entitled "History"; likewise combine any sections entitled "Acknowledgements", and any sections entitled "Dedications". You must delete all sections entitled "Endorsements."

6. COLLECTIONS OF DOCUMENTS

You may make a collection consisting of the Document and other documents released under this License, and replace the individual copies of this License in the various documents with a single copy that is included in the collection, provided that you follow the rules of this License for verbatim copying of each of the documents in all other respects.

You may extract a single document from such a collection, and distribute it individually under this License, provided you insert a copy of this License into the extracted document, and follow this License in all other respects regarding verbatim copying of that document.

7. AGGREGATION WITH INDEPENDENT WORKS

A compilation of the Document or its derivatives with other separate and independent documents or works, in or on a volume of a storage or distribution medium, does not as a whole count as a Modified Version of the Document, provided no compilation copyright is claimed for the compilation. Such a compilation is called an "aggregate", and this License does not apply to the other self-contained works thus compiled with the Document, on

account of their being thus compiled, if they are not themselves derivative works of the Document.

If the Cover Text requirement of section 3 is applicable to these copies of the Document, then if the Document is less than one quarter of the entire aggregate, the Document's Cover Texts may be placed on covers that surround only the Document within the aggregate. Otherwise they must appear on covers around the whole aggregate.

8. TRANSLATION

Translation is considered a kind of modification, so you may distribute translations of the Document under the terms of section 4. Replacing Invariant Sections with translations requires special permission from their copyright holders, but you may include translations of some or all Invariant Sections in addition to the original versions of these Invariant Sections. You may include a translation of this License provided that you also include the original English version of this License. In case of a disagreement between the translation and the original English version of this License, the original English version will prevail.

9. TERMINATION

You may not copy, modify, sublicense, or distribute the Document except as expressly provided for under this License. Any other attempt to copy, modify, sublicense or distribute the Document is void, and will automatically terminate your rights under this License. However, parties who have received copies, or rights, from you under this License will not have their licenses terminated so long as such parties remain in full compliance.

10. FUTURE REVISIONS OF THIS LICENSE

The Free Software Foundation may publish new, revised versions of the GNU Free Documentation License from time to time. Such new versions will be similar in spirit to the present version, but may differ in detail to address new problems or concerns. See <http://www.gnu.org/copyleft/>.

Each version of the License is given a distinguishing version number. If the Document specifies that a particular numbered version of this License "or any later version" applies to it, you have the option of following the terms and conditions either of that specified version or of any later version that has been published (not as a draft) by the Free Software Foundation. If the Document does not specify a version number of this License, you may choose any version ever published (not as a draft) by the Free Software Foundation.

ADDENDUM: How to use this License for your documents

To use this License in a document you have written, include a copy of the License in the document and put the following copyright and license notices just after the title page:

Copyright (c) YEAR YOUR NAME.

Permission is granted to copy, distribute and/or modify this document under the terms of the GNU Free Documentation License, Version 1.1 or any later version published by the Free Software Foundation; with the Invariant Sections being LIST THEIR TITLES, with the Front-Cover Texts being LIST, and with the Back-Cover Texts being LIST.

A copy of the license is included in the section entitled "GNU Free Documentation License".

If you have no Invariant Sections, write "with no Invariant Sections" instead of saying which ones are invariant. If you have no Front-Cover Texts, write "no Front-Cover Texts" instead of "Front-Cover Texts being LIST"; likewise for Back-Cover Texts.

If your document contains nontrivial examples of program code, we recommend releasing these examples in parallel under your choice of free software license, such as the GNU General Public License, to permit their use in free software.